

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nin Uluslararası Öğrenci Politikası ve Türk Kamu Diplomasisine Katkıları

Ali ÇİÇEK¹

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nin Uluslararası Öğrenci Politikası ve Türk Kamu Diplomasisine Katkıları

International Student Policy of Sivas Cumhuriyet University and Its Contributions to Turkish Public Diplomacy

Öz

Bu çalışma, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi(SCÜ)'nin ev sahipliği yaptığı uluslararası öğrenciler vesilesiyle Türk kamu diplomasisine katkılarını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Çalışmada, nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji tercih edilmiştir. Bu kapsamda SCÜ'de eğitim hayatına devam eden 29 uluslararası öğrenci ile derinlemesine mülakat yapılmıştır. Araştırmanın bulguları, uluslararası öğrencilerin üniversite tercihlerinde Türkiye'yi ve SCÜ'yü seçmenlerinde Türk dizi ve filmlerinin, Türkiye'deki eğitim kurumlarının kalitesi olduğu algısının ve Türkiye ile tarihsel ya da dini bağlarla sahip olmalarının önemli etkiye sahip olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca araştırma SCÜ'de okuyan uluslararası öğrencilerin, Türkiye'nin gönüllü elçileri olacağı ve okuldan mezuniyetleri sonrasında kendi ülkeleri ile Türkiye ilişkilerini artırmaya yönelik istekte olduklarını ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Kamu diplomasisi, eğitim diplomasisi, yumuşak güç, uluslararası öğrenciler, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi.

Abstract

This study aims to reveal Turkey's contributions to public diplomacy thanks to the vision of international students hosted by Sivas Cumhuriyet University (SCU). In the study, phenomenology, one of the qualitative research designs, was used. In this context, in-depth interviews were conducted with 29 international students continuing their education at SCU. The findings of the study revealed that the perception of Turkish TV series and films as the quality of educational institutions in Turkey and the fact that they have historical or religious ties with Turkey have a significant impact on the university preferences of international students. In addition, the research revealed that international students studying at SCU will be volunteer ambassadors of Turkey and they are willing to increase their relations with their countries after they graduate from school.

Keywords: Public diplomacy, education diplomacy, soft power, international students, Sivas Cumhuriyet University.

Makale Türü: Araştırma

Paper Type: Research

1. Giriş

Siyasi, ekonomik ve kültürel bakımdan dünyada nüfuz sahibi olmak isteyen ülkeler, özellikle son yıllarda uluslararası öğrenciler açısından kendilerini bir tür cazibe merkezi

¹Dr. Öğretim Üyesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Yıldızeli Meslek Yüksekokulu, Pazarlama ve Reklamcılık Bölümü, alicicek@mail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9875-2400>

Makale Gönderim Tarihi: 17/11/2022

Makale Kabul Tarihi: 16/02/2023

haline getirmek için yarış içine girmiştir. Dünyanın önde gelen üniversiteleri ise bazen kendi imkânları bazen de devlet teşvikleriyle en yetenekli uluslararası öğrencileri kendilerine çekebilmek için akademik yeterliliğini, fiziki ve sosyal imkânlarını artırmaktadır. En yetenekli öğrencileri kazanabilmek için bilimsel yayınlara hızlı ve ücretsiz erişim sağlama, yüksek miktarda burs olanakları sunma gibi çok sayıda araç üniversiteler ya da devlet kurumları aracılığıyla sağlanmaktadır. Dünyanın farklı yerlerinden yetenekli öğrencileri çeken ülkeler ve üniversiteler, bir yandan nitelikli insan kaynağını kendi ülkelerine ve kurumlarına kazandırırken diğer yandan da bilimsel araştırma kapasitelerini sürekli geliştirmektedir. Bir ülkedeki üniversitelerin, dünyanın farklı ülkelerinden yetenekli öğrenciler nezdinde cazibe merkezi haline gelmesi, o ülkenin yumuşak güç kapasitesinin artmasına ve güçlü bir kamu diplomasisine sahip olmasına vesile olmaktadır. Dolayısıyla uluslararası öğrenciler tarafından cazip üniversitelere sahip olmanın, kamu diplomasisi boyutundan söz edebilmek mümkündür.

15. yüzyıldan itibaren özellikle atanmış daimî elçiler vasıtası ile daha çok devlet görevlileri (diplomatlar) aracılığıyla geleneksel olarak "devletten devlete" yürütülen uluslararası ilişkiler, günümüzde yerini büyük ölçüde "devletten halka" ya da "halktan halka" olacak şekilde kamu diplomasisi modeline bırakmaya başlamıştır. Kamu diplomasisi modelinde, diplomasinin en önemli araçları her ülkenin kendi vatandaşları, sivil toplum örgütleri, üniversiteleri, medyası, kültürel değerleri ve kurumları, hükümet harici organizasyonları gibi kurum ve kuruluşlardan oluşur (Çiçek, 2015). Özellikle sivil kurum ve kuruluşlar aracılığıyla gerçekleştirilen kamu diplomasisi faaliyetlerinde amaç, başka ülkelerin (özellikle hedef ülkelerin) kamuoylarını etkileyerek kendi politikalarının uluslararası alanda meşruiyet zeminini genişletmek ve başka halklar nezdinde cazibe haline gelmektir. Dünyanın önde gelen ülkelerinin etkili bir stratejik iletişim dili olarak kullandığı kamu diplomasisi, bir ülkenin dünya ile paylaşmak istediği hikâyesinin tutarlı ve ikna edici bir şekilde ortaya konma çabasıdır (Kalın, 2012).

Rugh (2004)'a göre kamu diplomasisi, bir ülkenin ulusal çıkarlarına, uluslararası arenada destek sağlamak amacıyla yabancı halkların bilgilendirilmesi, dâhil edilmesi ve etkilenmesi sürecidir. Bir başka tanımda ise kamu diplomasisi, bir ülkenin başka halklar tarafından olumlu manada bilinirliğinin artırılması, ülkeye duyulan sempati düzeyinin yükseltilmesi ve başka halklarda yaratılacak olumlu algıyla taraftar toplamak şeklinde tanımlanmıştır. Kamu diplomasisi farkındalık yaratmayı reaktif olarak başarabilen, ülkenin başka halklar nezdinde beğenilmesini proaktif şekilde harekete geçirebilen bir ilişki inşa sürecidir (Sancar, 2012). Bütün bu sürecin inşasında ise askeri güçle zorlama (sert güç) yerine ülkenin kültürü, eğitimi, dış yardımları, sivil toplum örgütleri, televizyon dizileri ve filmleri, siyasal sistemi gibi çok sayıda yumuşak güç unsuru kullanılmaktadır. Buradaki tanımlardan da görüleceği üzere artık askeri ve siyasi yöntemlerin etki düzeyi, uluslararası ilişkilerde nispeten azalma eğilimindedir. Günümüzde yalnızca askeri güce dayalı olarak karşı tarafı caydırmak, ikna etmek ya da kendi taleplerini kabul ettirmek mümkün değildir. Daha çok ikincil güç kaynakları olarak bilinen kültür, diplomasi, eğitim, sosyal ilişkiler, ticari yatırımlar gibi yumuşak güç unsurları, sert güç olarak bilinen askeri gücün önüne geçmiştir

(Efegil, 2012). Dolayısıyla uluslararası ilişkileri belirleyen en önemli unsur, sert güç kullanmak ya da sert güç ile tehdit etmekten yumuşak güç potansiyelini zenginleştirmeye doğru bir evrimdektir.

Türkiye, özellikle 2000'li yıllardan itibaren uluslararası kamuoyunu etkilemek, başka halklara kendi hikâyesini anlatmak ve onların sempatisini kazanabilmek adına çeşitli kamu diplomasisi faaliyetleri gerçekleştirmektedir. Türkiye zengin ve derin bir kültüre, çok sayıda medeniyete ev sahipliği yapmış stratejik bir konuma, uluslararası ittifaklarda üyeliklere ve demokratik bir ülke olarak uluslararası normlarla uyumlu siyasal bir yapıya sahip olmasıyla geniş yelpazeli ve güçlü bir yumuşak güç kaynağına sahiptir (Ejder, 2019).

Başka ülkelerin vatandaşlarını çekim alanı içine almanın en önemli yollarından biri uluslararası öğrencilere yönelik politikalarıdır. Uluslararası öğrenci hareketlilikleri bir yandan ülke ekonomileri için yeni bir gelir kaynağı, diğer yandan da kamu diplomasisi boyutuyla bir dış politika aracına dönüştürülebilmektedir. Türkiye, sahip olduğu yumuşak güç kaynaklarını artırmak ve bunları kamu diplomasisi yoluyla başka ülkelerin vatandaşlarını etkilemek için çok sayıda aktör kullanmaktadır. Uluslararası öğrenciler açısından cazibe merkezi haline gelmeyi hedefleyen ülkelerden biri olan Türkiye, üniversitelerini uluslararası öğrencileri çekme noktasında seferber etmiştir. Uluslararası öğrenci pazarında önemli bir aktör olmak isteyen Türkiye, bir yandan ekonomik dışallık elde etmekte diğer yandan ise uluslararası öğrenciler üzerinde kurduğu etki sayesinde kamu diplomasisi faaliyeti yürütmektedir.

Bu çalışma, Türkiye'nin uluslararası öğrenciler politikasının kamu diplomasisi boyutunu analiz etmeyi amaçlamaktadır. Çalışmada, üniversite düzeyindeki uluslararası öğrencilerin Türkiye tasavvurları, kamu diplomasisi bağlamında Sivas Cumhuriyet Üniversitesi (SCÜ) örneği üzerinden değerlendirilmeye çalışılmıştır. Çalışmada öncelikle kamu diplomasisi kavramına ve kamu diplomasisinde uluslararası öğrencilerin bir aktör olarak nasıl kullandığına dair bir çerçeve sunulmuştur. Daha sonra Türkiye'nin uluslararası öğrenci politikası ve SCÜ'nün uluslararası öğrenci vizyonu ortaya konulmuştur. Çalışmanın son bölümünde ise SCÜ'nün uluslararası öğrenci vizyonunun Türk kamu diplomasisine katkıları ortaya konulmuştur. SCÜ, 2017-2022 yılları arasında uluslararası öğrenci sayısını 24'ten 3 bin 326'ya çıkararak (%13758'lik bir artış) Türkiye'de uluslararası öğrenci sayısını en fazla yükselten üniversiteler arasına girmiştir. Ayrıca Türkiye'deki büyükşehirler arasında olmayan Sivas ilinde yükseköğretim düzeyindeki uluslararası öğrenci sayısının bu denli artış göstermesi, çalışmanın saha araştırması kısmında SCÜ'nün seçilmesi için bir diğer kriter olmuştur. Çalışmanın son bölümü (saha araştırması kısmı), nitel araştırma yöntemiyle tasarlanmıştır. Bu bağlamda SCÜ'de öğrenim gören 29 uluslararası öğrenciyle derinlemesine mülakat gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerden elde edilen veriler yazıya dökülmüş ve daha sonra Maxqda 2020 paket programından yararlanılarak uluslararası öğrencilerin Türkiye algıları kamu diplomasisi bağlamında ölçülmeye çalışılmıştır. Yapılan literatür taramasında, kamu diplomasisinin bir alt teması olarak görülebilecek eğitim diplomasisi alanında Türkiye'deki üniversitelerin bu konudaki faaliyetlerini konu alan

yeterli çalışma olmadığı görülmüştür. Çalışma bu yönüyle hem özgün bir niteliğe bürünmekte hem de araştırmacıların başka üniversiteleri incelemesi açısından teşvik edici ve yol gösterici olma iddiası taşımaktadır.

2. Kamu Diplomasisi ve Uluslararası Öğrenciler

Machiavelli, yaklaşık dört yüz sene önce, İtalya'daki prenslere zulüm ve korkuya dayanan politikalara başvurmaları gerektiğini öğütlemiştir. Zira ona göre güç, başkalarının davranışlarını etkileme yeteneğidir. 1939 tarihinde ise İngiliz realist E. H. Carr (1964) uluslararası gücü; askeri, ekonomik ve fikirler üstündeki güç olmak üzere üç kategoriye ayırmıştır. Böylece güç kavramı günümüzde yeni boyutlar kazanmıştır. Güç, bir kişinin istediğini elde etmesi için başkalarının davranışlarını etkileme yeteneğidir. Kişiler ya da kurumlar, başkalarının davranışını kendi isteklerine göre şekillendirmek için gücün farklı boyutlarına başvurabilir. Nye (2005), "başkalarını tehditle zorlayabilirsiniz, para vererek kandırabilirsiniz veya onları kendinize çekip sizin istediğinizi istemelerini sağlayabilirsiniz" diyerek, gücün üç boyutuna (askeri, ekonomik ve yumuşak güç) dikkat çekmektedir. Burada ilk olarak ele alınan askeri gücün çıkış noktası önlem alma, caydırma ya da tehdit etme olup, askeri güç hükümet politikaları nezdinde zorlayıcı diplomasi ve savaşlara tekabül eder. Ekonomik güç ise bazı yaptırımlar, baskılar ve tahriklerden hareketle yardım, rüşvet ya da yaptırım gibi uygulamalarla gerçekleşmektedir. Hem askeri güç hem de ekonomik yaptırıma dayanan güçte hedef alınan kişi ya da kurumların rızası göz ardı edilir ve bir tür zorla kabullendirme ya da mecbur bırakma durumu söz konusu olur. Gücün üçüncü türü olan yumuşak güçte ise bu durum ayrılmaktadır. Yumuşak güç hiçbir şekilde zor, baskı ya da tehdit gibi araçlara dayanmaz. Yumuşak güç başkalarının sempatisini kazanma ya da başkaları nezdinde cazibe merkezi olma gibi kendiliğindenlik içeren argümanlara dayanır.

Tablo 1: Kamu Diplomasisi ve Geleneksel Diplomasi Karşılaştırması

Kamu Diplomasisi	Geleneksel Diplomasi
Halk esas alınır	Devlet esas alınır
Hükümet dışı uygulayıcılar söz konusudur	Hükümetin görevlendirdiği dış ilişkiler uzmanları süreçlere hâkimdir
Sivil toplum örgütlerine aktör olarak yer alır	Resmî kurumlar ve görevlendirdikleri memurlar aktör olarak yer alır
Halkın aktif katılımı söz konusudur	Halk burada pasiftir ve izleyici konumundadır
Karşılıklı anlayış vardır (çift yönlü iletişim)	Tek yönlü iletişime dayalıdır
Davranış değişimi söz konusu olur	Davranış değişimi olmaz

Kaynak: Snow, Nancy (2009). "Rethinking Public Diplomacy", *Routledge Handbook of Public Diplomacy*, Ed. Nancy Snow ve Phillip M. Taylor, Routledge, New York, s.8'den alınarak yazar tarafından düzenlenmiştir.

Küreselleşmeyle eşanlı olarak özgürlük, anayasal demokrasi, hukukun üstünlüğü, piyasa ekonomisi, sınırlı devlet gibi liberal değerlerin revaçta olduğu bu yüzyılda, sert gücün (hard power) meşruiyet kaynaklarından uzak oluşu tüm dünyada sert güce

alternatif olarak yumuşak gücün (soft power) daha değerli ve uygulanabilir olmasını sağlamıştır. Yumuşak güç ile devletler başka halklarla iyi ilişkiler geliştirmekte, yumuşak gücün bir nevi pratiğe geçirilmesi demek olan kamu diplomasisi ile de karşılıklı anlayışa ve hoşgörüyeye dayanan, propagandanın çok ötesinde bir stratejik iletişim modeli meydana gelmektedir (Çiçek, 2015).

Kamu diplomasisi kavramı, bir hükümetin sivil toplum örgütleri, uluslararası kuruluşlar ya da kişiler vasıtasıyla yabancı halkları/kamuoylarını meşgul ederek kendi dış politikası lehine başkalarını etkileme sürecini ifade eder. Bu süreçte etkilemek istenen ya da hedeflenen yabancı halkları dinlemek, anlamak, onları bilgilendirmek ve etkilemek gibi bilgi kampanyalarına yer verilir (Cull ve Jimenez, 2015). Mark Leonard'ın kamu diplomasisi kavramına dair tanımı, yukarıdaki fikirlerin hepsini bir araya getirebileceğini göz önünde bulundurulursa, bu konudaki literatürde en kapsamlı tanımlardan biri sayılabilir. Leonard vd (2002), kamu diplomasisinin amacının üç yönlü olduğunu savunur: bilgi iletmek, olumlu bir ülke imajı satmak ve hükümet politikaları için elverişli bir ortam yaratan uzun vadeli ilişkiler kurmak. Bu nedenle kamu diplomasisi, Leonard tarafından üç boyutlu olarak değerlendirilmektedir: (i) günlük iletişim, (ii) stratejik iletişim ve (iii) ilişki kurma. Dolayısıyla güçlü bir kamu diplomasisi inşasında günlük düzeyde gerçekleştirilen stratejik iletişim ve sürekli iletişim kurma önem taşımaktadır.

Kamu diplomasisi, bir ülkenin sahip olduğu değerleri dünyaya daha iyi anlatabilmesi ve başkalarında hayranlık uyandırması ilkesine dayanır. Bu ilkenin gerçekleştirilebilmesi için ise kültür, sanat, bilim, spor, eğitim gibi unsurların ustalıkla kullanılması gerekir. Bir dış politika aracı olarak kamu diplomasisini gerçekleştirmenin çok sayıda yolu vardır. Kültürel diplomasi, yurttaşlık diplomasisi, lobcilik, inanç diplomasisi gibi çok sayıda kamu diplomasisi alanı mevcuttur. Bu alanlarda gerçekleştirilecek kamu diplomasisi faaliyetleriyle, ülkenin ulus markasını güçlendirmek ve prestijini artırmak mümkün olabilir. Öte yandan başka halklar nezdinde sevgi, saygı, sempati ya da güven gibi duygusal bağlar kurulması sağlanabilir. Özellikle kültürel diplomasi alanında gerçekleştirilen faaliyetler, daha kalıcı sonuçlar verebilecektir. Kültürel diplomasi, uluslararası çevreyi kültürel kaynaklarla ve kültürel dönüşümü kolaylaştırarak yönetmek ve bunu gerçekleştirirken diğer yandan da kültür örneklerinin ihraç edilmesi yoluyla ülke politikalarının kolaylaştırılmasını ve meşruiyet zeminin genişletilmesini ifade etmektedir. Kültürel diplomasi sayesinde bir ülke, diplomatik işlerin bütününe kolaylaştıracak olumlu bir imaja sahip olabilir ve dış politikada belirlediği amaçlara daha kolay ulaşabilir. Kültürel diplomasi, sert güce karşıt olarak kültürel değerlerin ihracı aracılığıyla hedefteki toplumlara etkilemenin bir enstrümanıdır (Sancar, 2012).

Kamu diplomasisi politikası inşa etmenin temelde üç boyutundan bahsedilebilir. Bu üç boyuttan üçüncüsü, kültürel diplomasiden oluşur. Basitçe söylemek gerekirse, kamu diplomasisinin ilk boyutu, bir hükümetin geleneksel diplomasisine ve dış politikanın ortaya koyduğu ulusal çıkarlara destek vermesi gereken haberlerin yönetimidir. Bu boyut, iç ve dış politika kararlarının bağlamını açıklamayı amaçlayan önleyici bir amaç ile oldukça kısa

vadeli bir zaman ölçeğinde çalışır. Bu açıdan bakıldığında, televizyon, radyo ve yazılı basın, kamu diplomasisinin en faydalı araçlarıdır. İmaj oluşturma veya “ülke markası”, kamu diplomasisinin ikinci boyutudur. Temel amacı, ülkeyi uluslararası arenada tanıtmak için gerektiğinde kültürel etkinliklerle de desteklenen stratejik mesajlar vermektir. Bu, kamu diplomasisinin satış veya pazarlama yönünü, özellikle bir siyasi veya reklam kampanyası gibi, yabancı izleyicileri etkileme girişimi olarak açıklayacaktır. Son olarak, üçüncü boyut, eğitim yoluyla uzun bir süre boyunca kilit kişilerle kalıcı ilişkilerin geliştirilmesi ile ilgilidir. Seminerler, konferanslar, dil öğretimi, bursların yanı sıra uluslararası bilimsel, eğitimsel ve kültürel değişimler üçüncü boyut olan kültürel diplomasi içinde yer alır (Leonard vd, 2002).

Kültürel diplomasinin kamu diplomasisinde kullanılması, değişim programları ve yabancı ülkelerde bulunan kültür dernekleri sayesinde gerçekleşmektedir. Kültürel diplomasiyi kullanan devletler için eğitim ve dil, iki temel öge arasında sayılmaktadır. Dolayısıyla kültürel diplomasinin akla ilk gelen örnekleri Fulbright, Erasmus gibi değişim programları, Fransız Kültür Merkezi, Alliance Française, British Council gibi farklı ülkelerde bulunan örgütlenmelerdir (Sancar, 2012). Türkiye Yunus Emre Enstitüleri, Türkiye Bursları gibi programlarla son yıllarda bu alanda önemli atılımlar gerçekleştiren ülkeler arasında yer almaya başlamıştır. Bu tür program ve organizasyonlar, uluslararası öğrenci değişimi yoluyla bir yandan pozitif ekonomik dışsallık elde etmeyi amaçlarken diğer yandan da kamu diplomasisi faaliyeti gerçekleştirmeyi hedefler.

Kamu Diplomasisinde değişim diplomasisi, bir aktörün vatandaşlarını yurtdışına göndererek ve karşılıklı olarak yurtdışından vatandaşları bir eğitim ve/veya kültürleşme dönemi için kabul ederek uluslararası ortamı yönetme girişimi olarak tanımlanabilir. Cull (2009)'ün değişim diplomasisi olarak kavramsallaştırdığı bu süreç, her ne kadar başlangıçta tek yönlü gibi görünse de esasında iki yönlüdür. Zira değişim öğrencisi gönderen ülke açısından giden her bir öğrenci esasında kendi ülkesinin gönüllü elçisi durumundayken, yabancı öğrenciyi misafir eden ülke açısından da kendi kültürel, ekonomik ve siyasi değerlerini anlatabilecek ve yabancı öğrenciyi kendi ülkesine daimi bir kültür elçisi gönderebilecek bir potansiyel imkân olarak görebilmektedir. Dolayısıyla uluslararası öğrenci değişim programları, her iki tarafın da yararlanabileceği uluslararası bir öğrenme vizyonu olarak görülebilir. Başka bir ifadeyle uluslararası öğrenciler, kamu diplomasisi faaliyetlerinin gerçekleştirilmesinde etkili bir paydaş olarak görülebilir. Bu paydaşları misafir eden ülkeler açısından ise üniversitelerin kamu diplomasisinde stratejik bir öneme sahip olduğunu söylemek mümkündür.

3. Türkiye'nin Uluslararası Öğrenci Politikası

Uluslararası öğrenci, eğitim faaliyetleri maksadıyla ulusal ya da bölgesel sınırların dışına çıkan ve böylece başka bir ülkede öğrenci olarak kayıtlı olarak bulunan kişidir (UNESCO Institute for Statistic). OECD'nin 2018 verilerine göre dünya genelindeki uluslararası öğrenci sayısı 5,6 milyona ulaşmıştır. Bahsi geçen uluslararası öğrencilerin yarısı Asya ve Okyanusya'dan gelmektedir. ABD, Birleşik Krallık ve Avustralya gibi İngilizce konuşan ülkeler, uluslararası öğrenciler için ilk sırada yer alan ev sahipleri iken, bunları Almanya,

Rusya ve Fransa gibi İngilizce konuşulmayan ülkeler izlemektedir. Batılı ülkeler uluslararası öğrencileri kendilerine çekme noktasında uzun zamandır ilk sıralarda yer alsalar da son yıllarda diğer ülkeler de uluslararası öğrenci çekme noktasında önemli bir gelişme kaydetmiştir. Özellikle Çin ve Türkiye, TIME Association'ın hazırladığı International Student Mobility Report'a göre 2013-2018 yılları arasında %85 ile %130 arasında artış kaydetmiştir. Çin ve Türkiye'yi Güney Kore, Belçika ve Arjantin gibi ülkeler takip etmiştir (International Student Mobility Report, 2021).

Tablo 2: 2013-2018 Verilerine Göre Dünya'da Uluslararası Öğrenciler

Ülke	Ev Sahipliği Yapılan Uluslararası Öğrenci 2017	Sahipliği Ev Sahipliği Yapılan Uluslararası Öğrenci 2018	2017- 2018 Yılları Arasındaki Değişim oranı	2013- 2018 Yılları Arasındaki Değişim oranı
ABD	984 898	987 314	%0	%26
Birleşik Krallık	435 734	452 079	%4	%8
Avustralya	381 202	444 514	%17	%78
Almanya	258 873	311 738	%20	%59
Rusya	250 658	262 416	%5	%23
Fransa	258 380	229 623	-%11	%0
Kanada	209 979	224 548	%7	%48
Japonya	164 338	182 748	%11	%35
Çin	157 108	178 271	%13	%85
Türkiye	108 076	125 138	%16	%130
Arjantin	88 873	109 226	%23	Eksik Data
İtalya	97 563	106 611	%9	%29
Hollanda	96 289	104 015	%8	%51
Güney Kore	70 796	84 749	%20	%20
Avusturya	73 964	75 259	%2	%6
Suudi Arabistan	78 344	73 977	-%6	%19
İspanya	64 927	70 912	%9	%26
Polonya	63 925	54 354	-%15	%96
İsviçre	53 368	54 279	%2	%15
Belçika	44 978	53 896	%20	%11

Kaynak: International Student Mobility Report, 2021.

Tablo 2'den de görüleceği üzere Türkiye, İngilizce konuşulan ülkeler arasında yer alamamasına rağmen son yıllarda uluslararası öğrencilere ev sahipliği yapma konusunda önemli bir atılım yapmıştır. Özellikle Yükseköğretim Kurulu (YÖK)'nun, yükseköğretimde hedef odaklı uluslararasılaşma politikası bağlamında takip edilen stratejiler ve belirlenen hedefler noktasında bu sayının her geçen yıl daha da artırılması planlanmaktadır. Türkiye'deki uluslararası öğrenci sayısını artırmayı hedefleyen YÖK, Uluslararası İlişkiler

Daire Başkanlığı kurarak bu politikasını kurumsal bir anlayışla gerçekleştirmek istemiştir. Bu amaçla, Yükseköğretimde Uluslararasılaşma Strateji Belgesi isimli vizyon belgesi, YÖK tarafından kamuoyuna ilan edilmiş ve Türkiye'deki hem devlet hem de vakıf üniversitelerinin uluslararası öğrenci sayısını artırmaları teşvik edilmiştir. Bu belgede YÖK tarafından hedeflenen ilkeler şu şekilde sunulmuştur (Yükseköğretimde Uluslararasılaşma Strateji Belgesi, 2017) :

- Nitelikli uluslararası öğrenci, öğretim elemanı ile değişim programından yararlanan öğrenci ve öğretim elemanı sayılarının artırılması,
- Türk yükseköğretiminin uluslararasılaşması bağlamında desteklenecek pilot devlet üniversitelerinin belirlenmesi,
 - Uluslararası sıralamalarda ilk 500'de Türk üniversitesi sayısının artırılması,
 - Yabancı dilde eğitim veren programların sayısının artırılması,
 - Hedef/Odak ülkelerin belirlenmesi ve bu ülkeler üzerinde yoğunlaşılması,
 - Hedef/Odak ülkeler bağlamında öncelikli eğitim ve işbirliği alanlarının belirlenmesi,
 - Yabancı hükümetler ve çok uluslu kurumlar ile imzalanan işbirliği antlaşması sayısının artırılması,
 - Kendi ülkelerindeki üniversitelerde çalışmak üzere yabancı öğretim elemanı yetiştirilmesi,
 - Özellikle lisansüstü eğitim için yurtdışına gönderilen öğrencilerin yoğun olarak bulunduğu ülkelerde "akademik müşavir" sıfatıyla personel istihdam edilmesi,
 - Uluslararası öğrenciler için ayrılan barınma kapasitesinin artırılması,
 - Burs imkânlarının çeşitlendirilmesi.

Yükseköğretimde uluslararasılaşmanın önemine oldukça vakıf olan ve bu doğrultuda hedefler ortaya koyan YÖK, uluslararası öğrenciler yoluyla Türkiye'nin kamu diplomasisi faaliyetlerine katkı sunma isteğini de açıkça ortaya koymaktadır (Yükseköğretimde Uluslararasılaşma Strateji Belgesi, 2017):

Uluslararasılaşma, kamu diplomasisine de önemli katkılar sağlamaktadır. Uluslararası öğrenciler ülkelerine döndüklerinde üst düzey görevlere gelebilmekte ve ülke politikasının belirlenmesinde söz sahibi olabilmektedirler. Gerek dış politikada gerekse kamu diplomasisi ve kalkınma alanlarında ülke menfaati gözetilmesinin önde geldiği bilinmektedir. Bu çerçevede uluslararası öğrencilerin, öğrenim gördükleri ülkelerle olan duygusal bağlarının yaşam boyu sürdüğü ve bunların ülke menfaatlerini iki ülke (kendi ülkesi ve eğitim aldığı ülke) ekseninde gerçekleştirmeye meyilli oldukları olgusu genel kabul görmektedir. Dolayısıyla bir ülke bir başka ülkenin nitelikli insan kaynağını yetiştirmekle aslında hem kendi ülkesinin hem de diğer ülkenin kalkınmasına katkı sağlayacak bir birey yetiştirmiş olmaktadır.

YÖK, yayımlanmış olduğu strateji belgelerinde kamu diplomasisine özellikle yer vermiştir. Böylece yükseköğretimde uluslararasılaşmanın amacını bir eğitim faaliyetinden öte kamu diplomasisi faaliyeti olarak yorumlamak mümkündür. Üstelik ortaya konan anlayış, simetrik bir iletişim kanalına vurgu yapmaktadır. Buna göre gelen her uluslararası öğrencinin hem kendisinin hem de ülkesinin hikâyesinin anlatmasına, kendi kültürünü de burada tanıtmaya imkân sağlanacağı vurgulanmış; öte yandan Türkiye'nin yumuşak gücünden etkileneneğinden bahisle, uluslararası öğrencilerin gelecekte Türkiye için bir tür gönüllü elçi olacağı hedeflenmiştir. Türkiye'ye yükseköğretim için gelecek her bir nitelikli öğrencinin ileride kendi ülkesinde gerek özel sektörde gerekse iş dünyasında önemli yerlere gelmesi durumunda, Türkiye'yle kendi ülkesinin ilişkilerine katkı sunması durumu da kamu diplomasisi içinde değerlendirilebilir.

Türkiye, nitelikli uluslararası öğrencileri çekebilmek amacıyla çeşitli burslar sağlamaktadır. Özellikle Türkiye Bursları, 2021 yılında 178 ülkeden 165 bin uluslararası öğrencinin başvuru yaptığı prestijli bir program olarak dikkat çekmektedir. Türkiye Bursları ile dünya genelindeki başarılı öğrencilere fırsat eşitliği sağlanarak uluslararası standartlarda burslu eğitim almaları hedeflenmiştir. Bununla birlikte, Türkiye ile diğer ülkeler arasındaki karşılıklı iş birliğinin geliştirmesi ve akademiden sanata, ekonomiden edebiyata, teknolojiden mimariye kadar pek çok alanda bölgesel ve küresel kalkınmaya katkı sağlanması amaçlanmaktadır. Türkiye Bursları yalnızca aylık olarak öğrencilere verilen nakdi burslardan ibaret değildir. Aylık nakdi desteğin yanı sıra üniversite harcı, barınma/yurt hizmetleri, sağlık sigortası, ücretsiz uçak bileti, Türkçe dil kursu gibi imkânlar da sunmaktadır. Bu yönüyle Türkiye bursları, dünyanın en kapsamlı burs programları arasında gösterilmektedir (Türkiye Bursları, 2022). 2012-2013 ile 2019-2020 akademik yılları arasında geçen 8 yıllık dönemde toplamda 36 bin 447 uluslararası öğrenciye burs sağlanmıştır. Türkiye'nin uluslararası öğrencilere sağladığı burslar, Türkiye Bursları programı ile sınırlı değildir. 2016-2017 akademik döneminden itibaren YÖK Uluslararası Öğrenci Bursu ve YÖK Türkoloji Bursu da uluslararası öğrencilere yönelik burs programları arasındadır (Yükseköğretimde Hedef Odaklı Uluslararasılaşma, 2021).

Kısacası Türkiye, özellikle eğitimde uluslararasılaşma vizyonu ve sunduğu geniş imkânlar aracılığıyla uluslararası öğrencilerle Türkiye arasında bir tür gönül bağı kurulmasını arzu etmektedir. Bu misyonun gerçekleştirilmesinde ise üniversitelere kuşkusuz ki önemli bir rol düşmektedir. SCÜ de bu rolü üstlenen üniversitelerden biridir.

4. SCÜ'nün Uluslararası Öğrenci Vizyonu

YÖK'ün yükseköğretimde uluslararasılaşma vizyonuna paralel olarak, SCÜ de uluslararası öğrencileri kendine çekebilmek için bazı girişimlerde bulunmaktadır. Uluslararası bir üniversite olma motivasyonu ile hareket eden SCÜ, lisans ve lisansüstü eğitimlerini bu üniversitede sürdürmek isteyen uluslararası öğrencilere yardımcı olmak amacıyla 2020'de Uluslararası Öğrenciler Birimi Koordinatörlüğü'nü kurmuştur. Bu koordinatörlük öncesinde de çok sayıda uluslararası öğrenci üniversiteye kazandırılmış olsa da, bu koordinatörlüğün kurulmasıyla birlikte daha fazla sayıda uluslararası öğrenciye

ev sahipliği yapma vizyonu ortaya konulmuştur. SCÜ Uluslararası Öğrenciler Birimi Koordinatörlüğü, uluslararası öğrencilerin akademik, kültürel, sosyal yaşama aktif bir şekilde katılmalarını ve bu öğrencilerin karşılaştıkları sorunları çözmelerine yardımcı olmaları gibi amaçlarla kurulmuştur. Koordinatörlüğün kuruluş amaçları arasında uluslararası öğrencilerin Türk kültürünün zenginliklerini fark etmesi ve farklılıklarını anlamasına yardımcı olmak gibi kamu diplomasisi odaklı bir yaklaşım da söz konusudur (SCÜ Uluslararası Öğrenciler Birimi Koordinatörlüğü).

Her geçen sene uluslararası öğrenci sayısını artırmayı hedefleyen SCÜ, 2022 yılı Ekim ayı itibarı ile 86 farklı ülkeden 3 bin 326 uluslararası öğrenciye ev sahipliği yapmaktadır. Bahsi geçen uluslararası öğrencilerin 549'u Suriye, 261'i Sudan, 235'i Afganistan, 193'ü İran, 179'u Mısır, 132'si Kazakistan, 131'i Azerbaycan, 112'si Irak, 111'i Ürdün, 104'ü Çad ve 102'si Endonezya'dan gelmiştir. Öğrenciler çoğunlukla Asya ve Afrika ülkelerinden gelmekte olup, Az sayıda olsa da Avrupalı öğrencilerin de SCÜ'yü tercih ettiği görülmektedir. Uluslararası öğrenciler, SCÜ'de fakülte, yüksekokul, meslek yüksekokulu ya da lisansüstü eğitim veren enstitülerde öğretim hayatlarına devam etmektedir. Uluslararası öğrencilerden 761'i Mühendislik Fakültesi'nde, 557'si İİBF'de, 297'si Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde, 200'ü Sağlık Hizmetleri MYO'da, 188'i Fen Fakültesi'nde, 187'si Edebiyat Fakültesi'nde ve 105'i ise Dış Hekimliği Fakültesi'nde okumaktadır (SCÜ Uluslararası Öğrenci Sayısı). SCÜ'nün uluslararası öğrenci profiline bakıldığında, daha çok Ortadoğu ve Asya'dan öğrenciler çektiği görülmektedir. Bu öğrencilerin büyük bir kısmı, Müslüman nüfusun yoğunlukta olduğu ülkelere gelmiştir. Dolayısıyla SCÜ'nün hedeflediği ve ev sahipliği yaptığı uluslararası öğrencilerin daha çok Türkiye'yle tarihsel, dini ve kültürel bağlar kurduğu ülkelere geldiğini söylemek mümkündür.

SCÜ'nün ev sahipliği yaptığı uluslararası öğrencilerin önemli bir kısmı tarihsel, dini ve kültürel bağlara sahip olduğumuz ülkelere gelse de tek kriter bu bağlardan ibaret değildir. Zira SCÜ "geleceğin insanını", çok kültürlü dünyada yaşayabilen ve değer üretebilen kişi olarak çok kültürlülük temelinde bir tanımlanmıştır. Buna göre farklı kültürler ve perspektifler bir tehdit algısı olarak değil, zenginlik şeklinde görülmelidir. SCÜ'nün çok kültürlülük ve farklılıkları zenginlik olarak görme tasavvuru, uluslararası öğrencilere ev sahipliği yapmasını kolaylaştırmakta ve her geçen yıl daha fazla uluslararası öğrenci çekmesinde bir tür ilham kaynağı olmaktadır. Ayrıca uluslararası öğrencilerin varlığı ile SCÜ'nün uluslararası bir üniversite hüviyetine kavuşacağı ve yabancı dilde verilen eğitim programlarının artırılacağı da öngörülmektedir. Bunun yanı sıra uluslararası öğrenciler için TÖMER'de Türkçe kursları da sağlanmaktadır. Bu kurslar sayesinde Türk dilinin uluslararası öğrencilere öğretilmesi sağlanmakta ve böylece Türkiye'nin yumuşak güç kaynaklarından biri olan Türk dilinin daha geniş kitleler tarafından konuşulması ve hatta bir medeniyet ve bilim dili olarak kullanılması amaçlanmaktadır.

SCÜ'nün uluslararası öğrenci vizyonu, kamu diplomasisi bağlamında düşünüldüğünde Türkiye'nin kamu diplomasisi faaliyetlerine katkı sağlayabileceği varsayımını da beraberinde getirmektedir. Türkiye'ye ve SCÜ'ye yükseköğretim için gelen uluslararası

öğrencilerin buraya gelmeden önceki motivasyonları ve geldikten sonra Türkiye'ye dair izlenimleri, bu ülkenin kültürüne, insanına, kurumlarına bakış açıları kamu diplomasisi açısından önemlidir. Zira bu öğrencilerin kendi ülkelerine döndüklerinde Türkiye ile olan ilişkilerini ne ölçüde sürdürecekleri, Türkiye'yi başkalarına nasıl anlatacakları ve hayatlarının geri kalanında Türkiye'ye bir şekilde yer verip vermeyecekleri kamu diplomasisinin konuları arasına girmektedir. Dolayısıyla bu çalışmanın sonraki bölümünde, SCÜ'de öğrenim gören uluslararası öğrencilerle mülakatlar gerçekleştirilmiş ve böylece SCÜ'nün uluslararası öğrenci politikasının Türk kamu diplomasisine katkıları ortaya konmaya çalışılmıştır.

5. SCÜ'deki Uluslararası Öğrenciler Politikasının Türk Kamu Diplomasisine Katkıları

Türkiye'nin kamu diplomasisi faaliyetlerinde uluslararası öğrencilerin önemli bir yeri vardır. Zira Türkiye, son yıllarda ortaya koyduğu "yükseköğretimde uluslararasılaşma vizyonu" ile dünyanın farklı ülkelerinden nitelikli uluslararası yabancı öğrencilere ev sahipliği yapmak istemektedir. En fazla uluslararası yabancı öğrenciye sahip ilk 10 ülke arasına girebilmeyi başaran Türkiye, bu öğrencilerin yalnızca akademik başarısına odaklanmamakta, bunun yanı sıra uluslararası öğrencilerin Türkiye ile bağ kurmasını da amaçlamaktadır. Böylece Türkiye'ye eğitim almak için gelen her bir uluslararası öğrencinin, ülkelere döndükten sonra Türkiye'nin bir tür gönül elçisi olacağı varsayılmaktadır. 2017 yılında yalnızca 24 uluslararası öğrenciye ev sahipliği yapan SCÜ kısa bir süre içinde bu sayıyı (2022 yılı itibari ile) 86 farklı ülkeden 3 bin 326'ya çıkarmıştır.

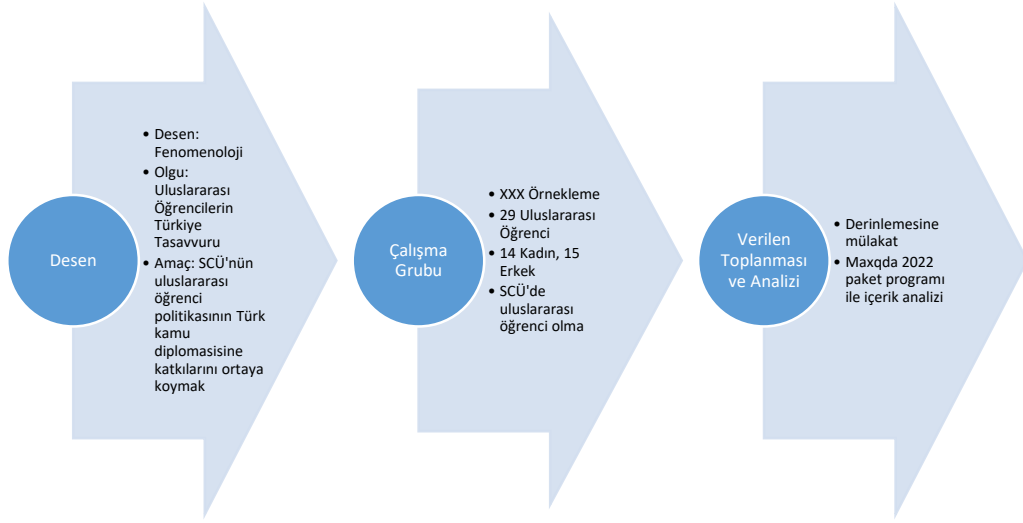
Çalışmanın bu bölümünde, SCÜ'deki uluslararası öğrencilerin Türkiye'ye gelmeden önceki Türkiye algıları, SCÜ'de öğrenci olduktan sonra Türkiye'ye bakış açıları, Türk kültürüne ve siyasal kurumlarına dair fikirleri kamu diplomasisi bağlamında ortaya konulacaktır. Araştırmanın amacına uygun şekilde aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

SCÜ'deki uluslararası öğrencilerin,

- Buraya gelmeden önceki Türkiye algıları nasıldı?
- Buraya geldikten sonraki Türkiye tasavvurları nasıl oldu?
- Türk eğitim sistemi, bilim düzeyi ve Türkiye'deki teknolojik altyapı hakkındaki fikirleri nelerdir?
- Türk dizileri, Türk yemekleri ve Türk müzikleri hakkındaki düşünceleri nelerdir?
- Türkiye'nin dış politikası ve siyasal sistemi hakkında fikirleri nelerdir?
- Türkiye'deki kurum ve politikalardan, kendi ülkelerinde görmek istedikleri hangileridir?
- Kendi ülkeleri ile Türkiye arasındaki ilişkilere ilgi düzeyleri nasıldır? Bu ilişkilere katkı sunma fikrine nasıl bakıyorlar?

5.1. Ana Başlık Düzeni

Bu araştırmada, nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji (olgubilim) tercih edilmiştir. Araştırma boyunca izlenen süreç Şekil 1'de verilmiştir.

Şekil 1: Araştırma sürecinin özeti

5.1.1. Araştırma Deseni

Fenomenoloji araştırması, insan olgusuna yoğunlaşan ve yaşanmış deneyimlerin ifâde edililişinin anlamlarını tanımlamayı amaçlayan tümevarımsal betimleyici bir araştırma türüdür (Saban ve Ersoy, 2016). Fenomenoloji araştırmasında, kişilerin bir olgu ya da kavrama dair deneyimleri ortaya konmaya çalışılır (Creswell, 2013). Çalışmanın bu bölümünde SCÜ'deki uluslararası öğrencilerin Türkiye'ye dair algıları ve bu algıların Şekillenmesinde Türkiye'nin yumuşak güç kaynakları ve SCÜ'nün etkisi ortaya konmaya çalışılmıştır. SCÜ'deki uluslararası öğrencilerin Türkiye'ye ilişkin algılarının nasıl Őekillendiđi, SCÜ'nün bu algıların oluşmasında nasıl katkılar sunduğu, bu öğrencilerin Türkiye'deki kurum ve politikalardan hangilerini ülkelerinde görmek istedikleri ve nihai olarak kendi ülkeleri ile Türkiye arasındaki ilişkilere nasıl katkı sağlayabileceklerine dair kamu diplomasisi temelli bir çıkarımda bulunabilmek için saha araştırmasında olgubilim deseni benimsenmiştir.

5.1.2. Çalışma Grubu

Araştırma, çalışma amacı dâhilinde 2021-2022 eğitim ve öğretim döneminde SCÜ'de öğrenim gören uluslararası öğrencilerle mülakat yapmak suretiyle gerçekteşirilmiiştir. Çalışma grubunun oluşturulmasında, amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme

tercih edilmiştir. Ölçüt örneklemenin amacı, belirlenen ölçütlere uygun durumların araştırmaya dâhil edilmesini sağlamaktır (Merriam, 2013). Bu araştırmanın ölçütü, son yıllarda uluslararası öğrenci sayısını önemli oranda artıran SCÜ ve ev sahipliği yaptığı uluslararası öğrencilerden oluşmaktadır. Çalışmanın saha araştırması bölümünde görüşme yapılan çalışma grubu ve demografik özellikleri Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3: Çalışma Grubu ve Demografik Özellikleri

Katılımcılar	Cinsiyet ²	Yaş	Ülke	Fakülte
K1	E	23	Afganistan	İletişim Fakültesi
K2	K	20	Endonezya	Fen Fakültesi
K3	E	20	Kazakistan	İİBF ³
K4	E	20	Doğu Türkistan/Kazakistan ⁴	İİBF
K5	E	21	Afganistan/Özbek	İletişim Fakültesi
K6	E	25	Kazakistan	Sosyal Bilimler Enstitüsü
K7	K	20	Kazakistan	İİBF
K8	E	20	Hindistan	İİBF
K9	E	27	Moritanya	Fen Bilimleri Fakültesi
K10	E	19	Mısır	Sağlık Bilimleri Fakültesi
K11	E	24	Çad	İİBF
K12	E	19	Somali	Mühendislik Fakültesi
K13	E	20	Suudi Arabistan	Mühendislik Fakültesi
K14	K	20	Endonezya	İİBF
K15	K	18	Arnavutluk	Sağlık Bilimleri Fakültesi
K16	K	20	Afganistan	Sağlık Bilimleri Fakültesi
K17	E	23	Fas	İİBF
K18	K	19	Filistin	Tıp Fakültesi
K19	K	20	Afganistan	İİBF
K20	K	20	Kazakistan	İİBF
K21	K	21	Somali	İİBF
K22	K	23	Çad	Sağlık Bilimleri Fakültesi
K23	K	19	Fas	Sağlık Bilimleri Fakültesi
K24	E	19	Somali	Mühendislik Fakültesi
K25	K	19	Mısır	Sağlık Bilimleri Fakültesi
K26	K	19	Kazakistan	İİBF
K27	K	27	İran	Sosyal Bilimler Enstitüsü
K28	E	21	Filistin	İİBF
K29	E	20	Nijer	İİBF

² K: Kadın, E:Erkek.

³ İİBF: İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

⁴ Öğrenci aslen Doğu Türkistanlı olup Türkiye'ye gelmeden önce Kazakistan'da ikamet etmekte olduğunu beyan etmiştir.

5.1.3. Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada SCÜ’de öğrenim gören uluslararası öğrencilerin Türkiye’ye dair algıları, Türkiye’nin kamu politikaları, siyasal sistemi ve SCÜ’ne dair algılarına ilişkin veriler, yarı-yapılandırılmış görüşme tekniği ile toplanmıştır. Görüşme insanların bakış açıları, deneyimlerini, duygularını ve algılarını ortaya koymak için kullanılan güçlü bir yöntemdir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Görüşmelerde derinlemesine bilgi toplanması amaçlanmış olup bunu sağlayabilmek için araştırmacı tarafından “Uluslararası Öğrencilere Yönelik Kamu Diplomasisi Araştırması Formu” oluşturulmuştur. Formun hazırlanmasında, Meltem Özel (2021) tarafından hazırlanan Kamu Diplomasisi Türü Olarak Eğitim Diplomasisi Bağlamında Erasmus+ Değişim Programı isimli doktora tezi, kamu diplomasisi literatüründeki alan bilgisi ve nitel araştırmanın doğasında yer alan ilkeler baz alınmıştır. Form ilk etapta 16 sorudan oluşmakta iken 12 soru ile uygulamaya geçilmiştir. Uygulamaya başlamadan önce; uluslararası ilişkiler disiplininin 1 uzman, siyaset bilimi disiplininin 1 uzman, halkla ilişkiler disiplininin 1 uzman, Türkçe disiplininin 1 uzman, ölçme-değerlendirme disiplininin 1 uzmanın görüşleri alınmış ve uzman görüşleri doğrultusunda sorularda düzeltmeler yapılmıştır. Pilot uygulama toplamda beş uluslararası öğrencinin sesli okuması ile yapılarak son düzeltmeler gerçekleştirilmiştir.

Mülakatların tamamı Türkçe dilinde gerçekleştirilmiştir. Mülakat öncesinde her katılımcıya Türkçe dilinde mülakat yapabilecek kadar yeterli olup olmadıkları, Türkçe dilinde bir mülakat yapma konusunda kendilerini rahatça ifade edebileceklerine dair görüşler alınmıştır. Katılımcıların Türkçe dilinde kendilerini kolaylıkla ifade edebileceklerini ifade etmeleri ve gönüllü olarak mülakata başlayabileceklerini onay vermelerinden sonra mülakatlar gerçekleştirilmiştir. Ayrıca araştırmacı, mülakatlar öncesi katılımcılarla kısa sohbetler gerçekleştirerek katılımcıların Türkçe yeterliliğini de gözlemlemiş; Türkçeyi akıcı olarak konuştuğuna kanaat getirdiği katılımcılarla mülakatları gerçekleştirmiştir. Mülakatlar öncesinde katılımcılara çalışma hakkında bilgiler verilmiş, soruları yanıtlanmıştır. Böylece katılımcıların herhangi bir kaygı ya da kafalarında soru işareti taşımadan mülakat sorularını cevaplamaları sağlanmıştır.

5.1.4. Verilerin Toplanması ve Analizi

Mülakatlarda gönüllük esas alınmış ve mülakat öncesinde katılımcılara çalışma hakkında detaylı bir bilgi verilmiştir. Mülakatlar, veri doygunluğuna ulaşılmasına kadar

hedef kitle içinden ölçüt örneklem kriterlerine uygun bireylerle görüşmeler yoluyla gerçekleşmiştir.

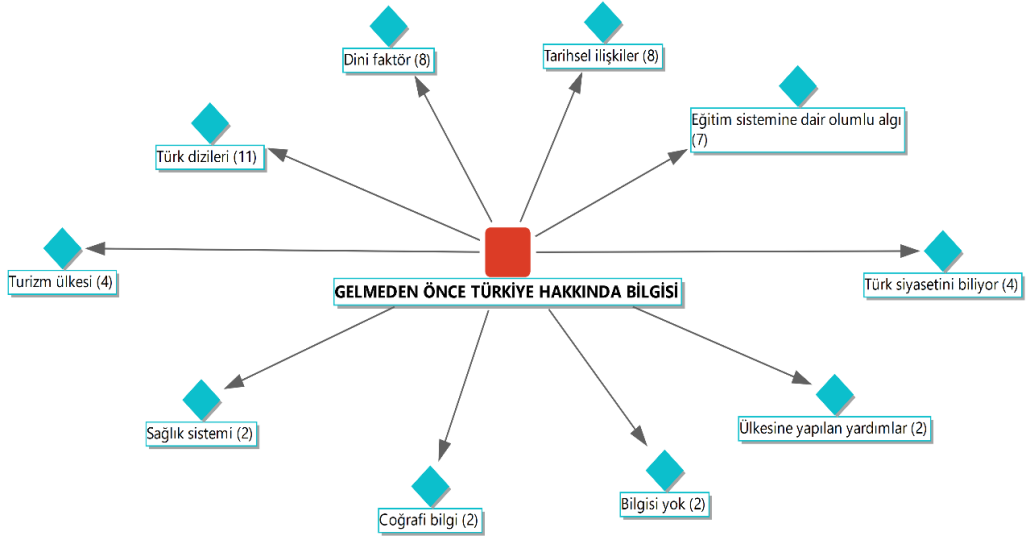
Verilerin analizinde, nitel içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi, metin içeriği toplama ve analiz etmeden ibarettir (Neuman,2006). Mülakatlardan elde edilen ses kayıtları, çözümlenerek yazılı belge haline getirilmiş ve daha sonra görüşmelerin çözümlenmesi Maxqda 2020 nitel analiz paket programı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın raporlaştırılması aşamasında mülakat yapılan kişilerin isimleri gizli tutulmuş ve Katılımcı 1'den Katılımcı 29'a kadar her biri için ayrı bir kod tanımlanmıştır. Çalışma 2 farklı uzman tarafından kodlanmış ve uzmanlar arasındaki uyuma bakılmıştır. Çalışmada içsel tutarlılığı veren kodlama denetimine göre kodlayıcılar arası uyum 0,75 olarak tespit edilmiştir.

5.2. Bulgular

Saha araştırmasının bulguları 5 kategoride ele alınmıştır. Bahsi geçen kategoriler, araştırma sorularının içeriğine göre düzenlenmiştir.

5.2.1. Öncesi ve sonrasıyla Türkiye, Türk kültürü ve Türk insanına dair algılar

Katılımcılara, Türkiye'ye gelmeden önce bu ülke hakkında ne bildikleri sorulmuştur. Bu soruyla, katılımcıların daha önce görmedikleri ya da yaşamadıkları bir ülke hakkındaki fikirlerini şekillendiren öğelerin neler olduğunu ortaya koymak amaçlanmıştır. Başka bir deyişle Türkiye imajını oluşturan Türkiye algısını hangi faktörlerin şekillendirdiği ortaya çıkarılmak istenmiştir.

Şekil 2: Uluslararası Öğrencilerin Türkiye’ye Gelmeden Önce Algılarını Şekillendiren Faktörler

Şekil 2 incelendiğinde, katılımcıların Türkiye’ye gelmeden önce bu ülke hakkındaki bilgileri ve dolayısıyla algılarını daha çok Türk dizi ve filmlerinin şekillendirdiği görülmektedir. Katılımcılardan 11’i Türkiye’ye gelmeden önce Türk dizilerini izlediklerini belirtmiş ve Türkiye’ye dair bilgi ve algılarının şekillenmesinde bunların etkili olduğunu ifade etmiştir.

“Türkiye’ye gelmeden önce sadece Türk dizilerini biliyordum. Çukur, Söz, İçerde, Fatmagül’ün Suçu Ne gibi diziler var. Mısır’da insanlar hep Türk dizilerini izliyorlar” (K10).

“Gelmeden önce Türk dizilerini de izliyordum. Kara Sevda, Söz gibi diziler çok güzeldi. Çad’da Türk dizilerini çok izliyorlar. Herkes bu dizileri izliyor” (K11).

“Türk filmleri ve dizilerinden dolayı Türkiye hakkında çok şey biliyordum. Kültürünü de tanıyordum. Biz Arnavutluk’ta her zaman Türk filmleri ve dizileri izliyoruz. Bütün Türk dizilerini takip ediyoruz. Çünkü bizim filmlerimiz çok az ama Türklerin filmleri çok fazla ve çok güzel. O yüzden Arnavutluk’ta herkes Türk dizilerini, Türk filmlerini izliyor. Ezel, Kıralık Aşk dizilerini çok seviyorum” (K15).

“Türkiye’ye gelmeden önce Türk dizilerini, filmlerini biliyordum, bunları izliyordum. Türkiye çok iyi diziler çıkarıyor. Türkçe dilini de böylece çok sevdim. Fas’ta Türk dizileri çok

izleniyor. Diziler sayesinde Türkiye'yi öğrendim. Osmanlı Devleti'ni falan da öğrendim dizilerden. Diziler ve filmler Türkiye'yi sevmemi sağladı" (K23).

"Türkiye'ye gelmeden önce Türk kültürünü çok merak ediyordum. Bu yüzden Türk dizilerini takip ediyordum İran'da. Türk dizileri, Türkiye'ye karşı ilgimi artırdı. İran'da Türk dizileri izleniyor" (K27).

Katılımcılar nezdinde Türk dizileri ve filmleri haricinde Türkiye'nin bilinirliğini artıran bir diğer unsur başka ülkelerle kurduğumuz tarihsel ilişkiler (f=8) ve dini yakınlıktır (f=8). Katılımcıların 7'si henüz Türkiye'ye gelmeden önce buradaki eğitim sistemine dair bilgi sahibi olduğunu, 4'ü Türkiye'yi bir turizm ülkesi olarak bildiğini ve 4'ü de Türk siyasetini takip ettiği için Türkiye'yi tanıdığını gerçekleştirilen görüşmelerde ifade etmiştir.

"Biz Afganistan Türklerinin geneli, özellikle de kendim Türkiye'yi bir Osmanlı ülkesi olarak biliyordum. Osmanlı'nın Türkleri, yani Türkiye vatandaşlarını Osmanlı'nın torunları olarak nitelendiriyordum kendi açımdan. Bu yüzden de Türkiye'ye çok meraklıydım ve gelmek istiyordum" (K1).

"Biz Osmanlı tarihini çok seviyoruz Endonezyalı olarak. Bizde İslam tarihi dersi vardı. O yüzden Osmanlı'yı ve Fatih Sultan Mehmet'i çok seviyoruz" (K2).

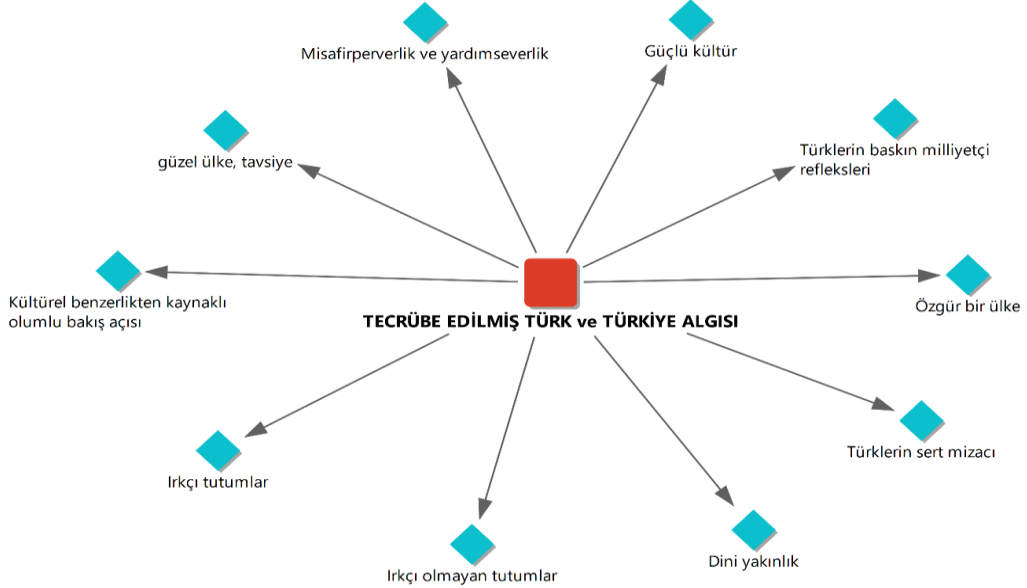
"Türkiye'ye gelmeden önce Atatürk ve Aziz Nesin'le Türkiye'yi tanıyordum. Lisedeysen Aziz Nesin'in yazdığı eserlerle tanıştım. Atatürk'ü de öğretmenimiz bize anlattı. Türkiye'nin ismi Türk'se ben de Türküm diye düşündüm ve araştırma yaparak Türkiye ile tanışmış oldum" (K5).

"Osmanlı ülkesi olarak bildim Türkiye'yi. Bunun haricinde sadece İstanbul ve Ankara'yı duymuştum. Başka şehir bilmiyordum. Hatta Sivas'a gelirken adı bile bana garip gelmişti" (K8).

"Türkiye'nin Müslüman bir ülke olduğunu biliyordum. Tarihini biliyordum. Demokrasinin var olduğunu biliyordum. Yani genel olarak bilgim vardı" (K16).

"Zaten ortaokulu Nijer'de okurken Türkiye'nin Maarif okullarında okudum. Haftada 1-2 kere Türkçe dersi de vardı bizde. Yani Türk hocalarımız var. Yurt müdürümüz de Türk'tü. Kahvaltılarda da genellikle Türk yemekleri veriyorlar, kaşar peyniri falan, zeytinler peynirler. O yüzden buraya gelince hiç zorlanmadım. Buranın her şeyini biliyordum. Yemekleri biliyordum. Türkiye'ye gelmeden çiğköfte, Adana Kebap, Baklava'yı yedim, Nijer'de bunları zaten biliyordum. Nijer'deki Türk Maarif okulları çok iyi. Sadece Nijer de

değil. Maarif okullarının olduğu hemen her yerde o ülkenin en iyi ya da ikinci en iyi okulu bunlar oluyor. Çünkü oraya gitmek için ya çok iyi olacaksın ve burslu okuyacaksın ya da parayla okuyacaksın. Ben burslu okudum. Derslerimde çok başarılıydım. Zaten başka türlü okuyamazdım çünkü çok pahalı bir okuldu. Cumhurbaşkanı'nın, bakanların çocukları o okullara gidiyor. Maarif Vakfı'ndaki arkadaşlarım ülkenin yetkili kişilerinin ve zenginlerin çocukları. Bir de çalışkan öğrencilerdi. Nijer'in en iyi okulu orası şu anda” (K29).

Şekil 3: Uluslararası Öğrencilerin Sivas'a Geldikten Sonra Türkiye'yle İlgili Algılarını Şekillendiren Faktörler

Katılımcılar genel olarak Türkiye'ye dair olumlu izlenimlere sahip olarak bu ülkeye gelmeyi ve burada okumayı tercih etmişlerdir. SCÜ'de geçirmiş oldukları farklı sürelerde katılımcıların 23'ü Türkiye'deki insanların misafirperver ve yardımsever olduğunu belirtmiştir. Türkiye'yi güzel bir ülke olarak tanımlayan ve ülkesine döndüğünde çevresindeki insanlara Türkiye'ye gitmelerini tavsiye edeceğini belirtenlerin sayısı 9'dur. Katılımcıların 7'si ise Türkiye ile kendi ülkeleri arasında kültürel benzerliklerin olduğuna vurgu yapmıştır. 7 katılımcıdan 7'si Türkiye'de ırkçı tutumlara muhatap olduğunu belirtirken, 4'ü ise Türkiye'de hiçbir şekilde ırkçı tutum ve davranışların olmadığını belirterek bu durumdan memnun olduğunu dile getirmiştir. Irkçılığa maruz kaldığını ifade eden 7 katılımcıdan 4'ü Afganistanlıdır. Afganistanlıların İran üzerinden Türkiye'ye düzensiz göçlerinin kamuoyunda sıkça yer bulması, Afganistan'dan gelen öğrencilere zaman zaman öğrencilerin kendilerine karşı ırkçı yaklaşım sergilendiği izlenimini bırakmıştır.

“Türkiye’ye geldikten sonra gerçekten bizim düşündüğümüz o yardımseverliği hissettim. Yani biz o kadar uzaktan gelmemize rağmen her konuda bize yardımcı oluyorlar” (K2).

“Türk insanları, dışarıdan gelen insanları iyi karşılayabilen ve onlara yabancı hissettirmeyen insanlar. Türk insanının bu yönünü Kazakistan’da özellikle anlatacağım” (K6).

“Türkiye çok güzel bir ülke. Mutlaka herkes hayatında bir kere Türkiye’ye gelip burayı görmeli diyeceğim ülkemdeki insanlara. Türk insanları da iyiler, sıcakkanlılar ama çok ciddiler diyeceğim” (K14).

“Ben zaten etrafımdaki insanlara Türkiye cennet gibi diyorum. Filistin’e gidince bir iki hafta sonra hemen Türkiye’ye dönmek istiyorum. Kardeşime şimdiden Türkçe öğrenmesi gerektiğini söyledim. Sonra gelecek yıl onun da Türkiye’de okumasını istiyorum” (K18).

“Benim Somali’de çok arkadaşlarım var ve bana her zaman Türkiye’yi soruyorlar. Buradaki insanların çok iyi olduğunu, Türkiye’nin güzel bir ülke olduğunu anlatıyorum. Ben burayı çok beğendim. Ve arkadaşlarıma gelip burada okuyun, burada yaşayın diyorum” (K21).

“Geldikten sonra Türkler ve Türk kültürü hakkında düşüncelerin aynı şekilde kaldı. Ama bizim geldiğimiz zamanda ekonomik sıkıntılardan dolayı Afganistanlılara, yani bize karşı biraz ırkçı yaklaşımlar görüyorum gelmeden öncekine göre. Mesela ben Türkleri genelde Afganlara ya da Müslüman ülkelere, Türk ülkelerine ya da Türklere kucak açan bir ülke olarak biliyordum. Yine aynı şekilde kucak açanlar var ama genelde de gençlerde biraz ırkçılık seviyesini görüyorum. Özellikle gençlerde” (K1).

“Ama insanlar pekiyi gözle bakmıyorlar bize. Biraz hakaret gözüyle bakıyorlar Afganistan’dan geldiğimiz için. Bu durumdan ben çok rahatsız oluyorum. İyi gözle bakanlar da var ama olumsuz bakanlar daha fazla ve ben bundan rahatsız oluyorum. Afganistanlıym demekten çekinmek istemiyorum ama insanlar hakaret gözüyle baktıkları için Afganım diyemiyorum burada. Bu durum beni çok üzüyor. Hem ben üzülüyorum hem de arkadaşlarım çok üzülüyor bu duruma” (K16).

“Türkiye hakkındaki fikirlerim buraya gelince çok değişmedi ama bazen kötü şeyler yaşıyorum. Mesela bazen Arapça konuştuğum için bana kötü davranıyorlar. Arapça konuştum için bir keresinde bana önce ters baktılar sonra kızmışlardı ve çok üzüldüm” (K25).

“Ben elhamdulillah Müslümanım. Hindistan’da Hindulardan çok daha azız. Buraya geldiğimde herkesin Müslüman olması beni çok mutlu etti. Bir de burada siyah-beyaz ayrımcılığını çok az gördüm Hindistan’a göre. Bu da beni çok sevindirdi, mutlu etti. İnsanlar çok sıcakkanlı. Siyah olmamdan dolayı hiç ayrımcılık, ırkçılık görmedim. Hatta Çamlıca Camisine gitmiştim. Orada bir ninem vardı. Beni şöyle çağırırdı: “kara hoşaf nasılsın?”. Bu beni çok mutlu etti. Çünkü hiç ayrımcı ve kötü sözler duymadım. Bunu duymak beni çok

mutlu etti. Malcom X'in de bir sözü var. Diyor ki, "ben Türkiye'ye geldikten sonra ilk defa beyaz ve siyah insanların birbirlerine sarıldığını görüp mutlu oldum". Ben de çok mutluyum burada hiçbir ayrımcılık olmamasından dolayı" (K8).

"Türkler tarafından hiçbir ırkçılık görmedim. Yabancıları seven bir milletsiniz" (K13).

5.2.2. SCÜ ve Türkiye'de eğitim sistemine dair algılar

Katılımcılara SCÜ hakkındaki genel kanıları, Türkiye'deki eğitim sistemi, bilim düzeyi ve teknoloji altyapısına dair fikirlerinin neler olduğu sorulmuştur. Ayrıca katılımcıların Türkiye'ye ve Sivas'a uyum süreçlerinde SCÜ'nün katkılarının olup olmadığına dair bir soru da yöneltilmiştir. Katılımcılardan 17'si Türkiye'deki eğitim sisteminin, bilim düzeyinin ve teknolojik altyapısının çok iyi seviyede olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların 2'si Türkiye'deki eğitim seviyesinin, bilim düzeyinin ve teknolojik altyapısının yetersiz olduğunu ifade etmiştir. Katılımcılardan 4'ü ise Türkiye'nin eğitim konusunda daha büyük bir potansiyele sahip olduğu, bilim düzeyinin çok daha iyi olabileceğini ve teknoloji altyapısının ise iyi olduğunu ancak dünyanın gelişmiş ülkelerinden geri olduğunu belirtmiştir.

"Türkiye'de eğitim sistemi, bilim düzeyi çok çok güzel. Mesela Afganistan'da hiç görmediğim teknolojileri gördüm burada. Çok rahat şekilde söyleyebilirim ki Türkiye çok büyük ve güçlü bir ülkedir. Hatta Avrupa'daki büyük ülkelerden biridir bence" (K19).

"Türkiye'nin eğitim sistemi, bilim düzeyi, buradaki teknoloji çok iyi. Somali'ye göre burası çok daha gelişmiş bir ülke" (K21).

"Türkiye'de eğitim sistemi bence iyi değil. Çünkü çok fazla üniversite var ve herkes üniversiteye gidiyor. Bu güzel bir şey değil bence. Bence oraya layık olan öğrenciler ve gençler gitmeli sadece. Yani herkesin sonuçta üniversiteye gitmesi ve diploma alması gerekmiyor" (K5).

"Bence Türkiye'nin bilim düzeyi, kendi ülkeme göre çok daha iyi. Böyle bir eğitim sisteminin kendi ülkemde olmasını çok isterdim. Teknolojik açıdan da Türkiye yeterli bir ülke ama Avrupa ülkelerine baktığımızda yetersiz diyebiliriz" (K4).

Katılımcıların 15'i SCÜ'nün fiziksel imkânlarının tatmin edici olduğunu, 6'sı SCÜ'deki eğitim sistemine dair bakış açılarının olumlu olduğunu, 6'sı ise akademik personelin kendilerine karşı çok ilgili ve akademik açıdan çok başarılı olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların SCÜ ile ilgili genel kanısı oldukça olumlu görülmektedir.

"Üniversitemizin alanı çok büyük, çok yeşil. Burada okumaktan dolayı mutluyum. Doğanın içindeyiz. Kampüsü çok seviyorum. Dışarıdan gelenler Sivas çok soğuk diyor ve bazen sevmiyor. Ama ben şahsi olarak Sivas'ı ve Cumhuriyet Üniversitesi'ni çok seviyorum" (K8).

"Cumhuriyet Üniversitesi çok güzel. Kütüphaneye gittim, kitaplar falan aldım. Her fakülteyi gezdim. Hocalarla konuştum. Kampüs çok büyük, çok güzel. Kalabalık, bu çok iyi" (K24).

“Eğitim de iyi. Bir de uluslararası diploma imkânı var. Bence bunlar çok iyi” (K3).

“İlk zamanlarda alışmam zor oldu ama Türkler çok iyi insanlar. Okuldaki hocalarımız alışmamız için bize yardımcı oluyor. Bazı hocalarımız bizi pikniğe bile götürdü. Buraya alışmamda okulun önemli katkısı oldu” (K19).

“Hatta hocalar çok ilgili, yabancı öğrencilere çok yardımcı oluyorlar. İlk geldiğimde Türkçem çok iyi değildi ve hala Türkçede sorun yaşadığımda istersen sana dersi İngilizce anlatabilirim diyorlar. Öyle güzel davranıyorlar. Dersi anlamadığınızda tekrar anlatabilirim diyorlar. Fizik bölümündeki hocalar o kadar iyiler” (K2).

Katılımcılarla yapılan görüşmeler, SCÜ'nün uluslararası öğrencilerin uyum süreçlerine ilişkin bazı programlar yapmakla birlikte bunların daha çok TÖMER'de gerçekleştiğini ortaya koymaktadır. Katılımcılar SCÜ'ye dair genel olarak olumlu bir izlenime sahip olsa da Türk kültürünün, Sivas'ın ve Türkiye'nin tanıtılması noktasında TÖMER'deki Türkçe kursları sonrasında SCÜ'nün daha iyi faaliyetler yapılabileceğini düşünmektedir.

“Cumhuriyet Üniversitesi'nde TÖMER tarafından Sivas'ın bazı güzel yerleri bize gösterildi. Mesela Yıldız Dağları, Divriği gibi yerlere götürüp oraları bize tanıttılar. Bunun haricinde Cumhuriyet Üniversitesi başka bir etkinlik yapmadı. Sadece TÖMER'de oldu. Sivas'ı tanıtmakta, Türkiye kültürünü tanıtmakta TÖMER'in çok faaliyetleri oldu” (K1).

“TÖMER'in alışma sürecimde önemli katkıları oldu ancak bölüme geçtiğimde alışma sürecimi destekleyen faaliyetler olmadı. Sadece bölümdeki öğrenci kulübü sayesinde Ankara'daki bir lojistik şirketine gezi yaptık. Ankara'ya gezi yaptık. Sadece bu var” (K4).

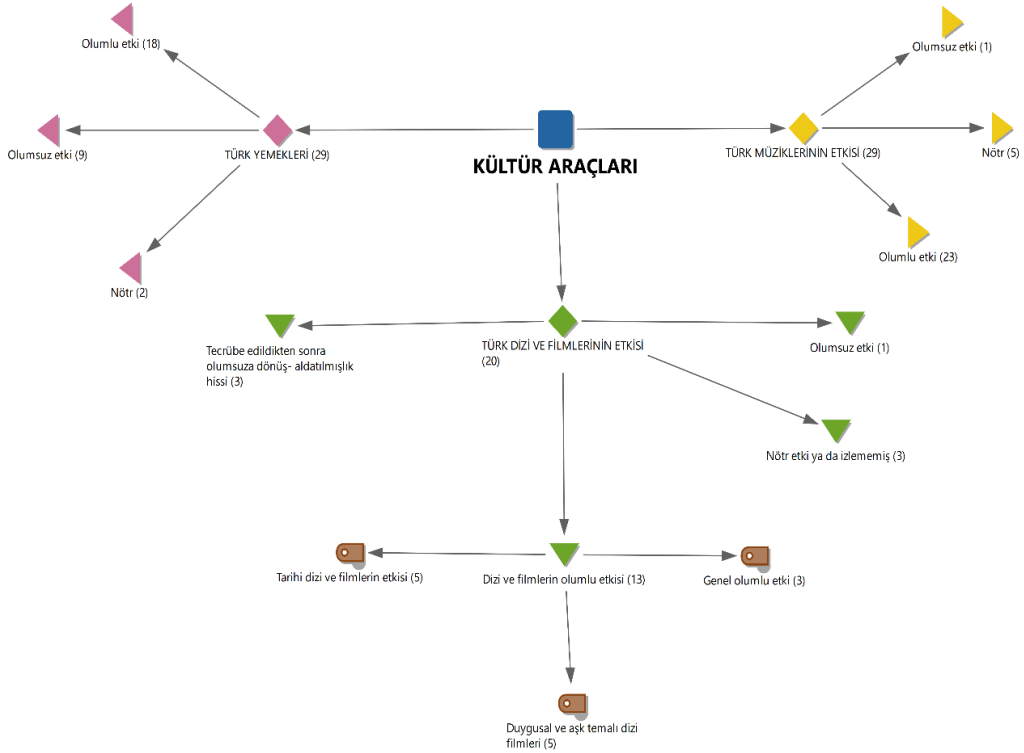
“İnşallah alışıyorum ama bu şehirde kalmak istemiyorum. Sivas'tan başka bir yere gideceğim. Alışamadım çok, burası çok soğuk. -25 derece soğuk oldu. Üniversite'nin alışma sürecime katkısı olmadı hiç” (K17).

“Sivas Cumhuriyet Üniversitesi buraya alışmam konusunda bir şey yapmadı. Ama burada bir uluslararası öğrenci derneği vardı. İlk geldiğimde yabancı öğrencilerle orada tanışmıştım” (K27).

5.2.3. Yumuşak gücün kültürel öğeleri: Türk dizileri, filmleri, yemekleri ve müziklerine dair algılar

Kamu diplomasisi açısından bir ülkenin film ve dizilerinin hem kültür ihraç edici özelliği hem ülkeye sempati düzeyini artırıcı etkisi hem de turizm gelirlerine ekonomik katkısı olduğunu söylemek mümkündür. Dolayısıyla bir ülkenin dizi filmlerinin başka ülkelerdeki izleyicilerin beğenisine sunulması kamu diplomasisi faaliyeti olarak değerlendirilmelidir. Türkiye'deki dizi ve film sektörü, son yıllarda devlet desteklerinin de artmasıyla birlikte niteliksel ve niceliksel bir artış göstermiştir. Dünyanın farklı ülkelerindeki izleyicilerin beğenisine sunulan bu dizi ve filmler, Türkiye'ye ait tarihi, coğrafi ve hatta inanç değerlerinin yayılması, başka ülke vatandaşlarına tanıtılması ve dolayısıyla yabancılarda Türkiye ve hatta Türkçe sempatisi oluşmasına katkılar sağlamaktadır. Bu yönüyle Türk dizi ve film sektörü, Türkiye'nin en güçlü kamu diplomasisi araçları arasında yer almaktadır.

Farklı ülkelerden katılımcılarla yapılan görüşmelerde, katılımcıların önemli bir kısmının Türk dizi ve filmleri sayesinde Türkiye ve Türk kültürünü tanıdıkları ve eğitim hayatlarında Türkiye'yi tercih etmelerinde dizi ve filmlerin etkilerinin olduğu görülmüştür. Film ve dizilerin yanı sıra Türk yemekleri ve Türk müziğinin de uluslararası öğrencilerde Türkiye sempatisini olumlu yönde etkilediği görülmektedir.

Şekil-4: Uluslararası Öğrenciler Üzerinde Türkiye'nin Kültür Araçlarının (Türk dizi ve filmleri, yemekleri ve müziği) Etkileri

SCÜ'deki uluslararası öğrenciler üzerinde Türkiye'nin kültür araçları olarak görülebilecek Türk dizi ve film sektörü, Türk yemekleri ve Türk müziğinin etkilerine dair katılımcılara sorular yöneltilmiştir. Katılımcıların üniversite eğitimlerinde Türkiye'yi seçmelerinde özellikle Türk dizi ve filmlerinin önemli bir yere sahip olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların çoğunluğu, henüz kendi ülkelerindeyken Türkiye'yi dizi ve filmlerden öğrendiklerini, bu dizi ve filmler sayesinde Türkiye'de üniversite okuma isteklerinin arttığını belirtmiştir. Bazı katılımcıların ise Türkçe dilini henüz kendi ülkelerinde bu dizi ve filmlerden öğrendiklerini belirtmeleri ilgi çekicidir. Katılımcıların Türk dizi ve

filmlerinden daha çok tarihi ve duygusal temalı olanları izledikleri görülmektedir. Özellikle tarihi temalı film ve diziler aracılığıyla kültürel ve dini bağları öne çıkaran bir bakış açısıyla Türkiye sempatilerinin olumlu yönde etkilendiği ve Türkiye ile bağlarını bu diziler aracılığıyla artırdıkları görülmüştür.

“Ben bir Hindistanlı olarak filmleri çok severim. Türk filmlerinden özellikle Hababam Sınıfı’nı çok seviyorum. Kemal Sunal filmleri çok güzel ve komik. Şu anda Ertuğrul dizisi, Osmanlı Payitaht Abdülhamid Han dizileri dünyayı çok etkiliyor. Hatta bunlar dünyaya sadece bir dizi değil de, bir dil ve kültür olarak da etkiliyor. Mesela şimdi Hindistan ve Pakistan bölgelerinde Ertuğrul dizisi en çok izlenen dizi oldu. Hatta dünyada da en çok bu diziler izleniyor. Bunlar sadece bir dizi değil, bir tarihtir. Bizim Müslümanların, Osmanlı’nın tarihidir. Böyle Türk dizilerinin varlığı beni çok sevindiriyor. Sadece eğlence değil de tarih de öğretiyorlar” (K8).

“Türkiye hakkında çok bilgim vardı. Mesela Türk filmlerini ve dizilerini izlemiştim. Türk yemeklerini televizyonda görmüştüm. Filmleri ve dizileri izleyince Türkiye’ye gelmek istedim. Annem ve babama Türkiye’ye gitmek istiyorum dedim. Tamam dediler” (K24).

“Türkiye’nin çok güzel bir ülke olduğunu biliyordum önceden. Türkiye’yi seviyordum. Çünkü Türk dizilerini ve filmlerini izliyordum Mısır’da. Benim ülkemde Türk filmleri, dizileri çok fazla izleniyor. Ben de izliyordum ve Türkiye’yi bu dizilerle sevdim. Bu yüzden Türkiye’de okumak istedim” (K25).

“Dizilerden yemeklerinizi falan görmüştüm, hepsini biliyordum. Kazakistan biz Türkiye’yle kendimizi akraba olarak, aynı olarak görüyoruz. O yüzden Türkiye’yi iyi biliyordum. Kazakistan’da çok fazla Türk dizileri de izleniyor. Muhteşem Yüzyıl, Teşkilat gibi çok fazla dizileri izliyorduk. Herkes izliyor zaten. Hem Kazakça hem de Türkçe izleniyor bu diziler” (K26).

“Türkiye’ye gelmeden önce Türk kültürünü çok merak ediyordum. Bu yüzden Türk dizilerini takip ediyordum İran’da. Türk dizileri, Türkiye’ye karşı ilgimi artırdı. İran’da Türk dizileri izleniyor. Ben aslında lisanstan sonra kesinlikle başka ülkeye gideceğimi düşündüm. Farklı bir kültür ve dil tanımak istedim. İlk olarak Türkiye’yi seçtim. Çünkü kültürü yakındı bize” (K27).

Katılımcıların bazıları, Türk dizi ve filmlerinin Türkiye’de üniversite eğitimi almalarında etkili olduğunu belirtmekle birlikte, Türkiye’ye geldikten sonra özellikle Sivas’ta dizi ve filmlerde gördükleri hayatın burada olmadığını gördüğünü belirtmiştir. Katılımcılar için bir tür aldatılmışlık hissi olarak ifade edilen bu durum, katılımcılar gözünde Sivas şehri ile ilişkilendirilmiştir. Dolayısıyla katılımcılar Türk dizi ve filmlerindeki yaşantıların büyük şehirlerde var olduğunu ancak Sivas’ta olmadığı görüşünü savunmaktadırlar.

“Sadece dizilerden biliyordum Türkiye’yi. Dizilerde Türkiye çok Avrupai ve modern bir ülke olarak görünüyordu. Ama gerçekte öyle değilmiş” (K3).

“Türkiye’ye gelmeden önce çok fazla bilgim yoktu. Bilgim azdı. Türkiye denince aklıma filmler geliyordu. Türk filmlerini, dizilerini izlemiştim. Gerçekten çok güzel dizilerdi ama burada hayat bambaşka çıktı. Hiç dizilerdeki gibi değilmiş. Dizilerde çok farklıydı. Farklı bir kültür vardı. Ama burada yaşam çok farklı. Belki de Sivas’ta yaşadığım için burada farklıdır” (K22).

“Türkiye’ye gelmeden önce Türk dizilerini, filmlerini biliyordum, bunları izliyordum. Türkiye çok iyi diziler çıkarıyor. Türkçe dilini de böylece çok sevdim. Fas’ta Türk dizileri çok izleniyor. Diziler sayesinde Türkiye’yi öğrendim. Osmanlı Devleti’ni falan da öğrendim dizilerden. Diziler ve filmler Türkiye’yi sevmemi sağladı. Ama buraya gelince Türkiye’nin dizilerden çok farklı olduğunu gördüm. Hayat dizilerdeki gibi değilmiş. Ben İstanbul’u görüyordum dizilerde ama şimdi Sivas’tayım. Burası apayrı bir dünya, dizilerden farklı” (K23).

Kamu diplomasisinde ülkelerin yemekleri de önemli bir unsur olarak görülmektedir. Bir devletin kültürel mirasını mutfak yoluyla paylaşma uygulamasına kamu diplomasisi literatüründe Gastrodiplomasi denir. Gastrodiplomaside gıda, diplomatik süreçteki maddedir (Solleh, 2015: 163). Çalışmanın saha araştırmasında gastrodiplomasiyi konu alan bir soruya da yer verilmiştir.

Katılımcıların 9’u Türk yemeklerine alışma konusunda zorluk çektiklerini ifade etmiş olsa da 18’i Türk yemeklerini beğendiklerini belirtmiştir. Türk yemekleri, katılımcıların Türkiye’ye hem alışması hem de sempatilerini artırması noktasında önemli bir parametre olarak görülebilir. Bir diğer önemli parametre ise kuşkusuz Türk müziğidir. Katılımcıların 23’ü Türk müziğini severek dinlediğini ifade etmiş ve en çok beğendikleri Türk şarkıların ve şarkıcıların isimlerini zikretmiştir. Türk müziğini sevmediğini söyleyen yalnızca 1 katılımcı vardır. 5 katılımcı ise Türk müziğine karşı nötr olduğunu ifade etmiştir.

“Türk yemekleri, Filistin yemeklerine çok benziyor. O yüzden her şeyi yiyorum burada. Döner, pilav falan bizde de var. Çok farklı yemekler yok burada. Çiğköfteyi çok seviyorum” (K18).

“Türk yemeklerini de çok beğendim, alışmam zor olmadı. Yemekler çok güzel. Bizim ülke yemeklerine çok benzemiyor ama Hindistan yemekleri gibi falan çok farklı değil. Bize uygun yemekler. Çok lezzet yemekleriniz var. Mesela Adana kebabı çok seviyorum” (K19).

“Türk yemeklerini çok sevdim. Burada çok fazla yemek var. En çok pilavı sevdim” (K24).

“Türk yemekleri güzeldir yani çok çeşitler var. Bazı yemekler benziyor. En çok sevdiğim yemek döner” (K27).

“Çorbalar ve et yemekleri çok güzel. Çok sevdim. Hemen alıştım. Tatlılar da çok güzel. Özellikle baklava” (K28).

“Türk müziklerini çok dinliyorum. Özellikle türküleri çok dinliyorum. Bizim Kazakistan’daki şarkılara benziyor türküler. Onları dinlemek çok keyifli” (K6).

“Türk müziği dinliyorum. Sivas’ın Yollarına, Uzun İnce Bir Yoldayım türkülerini çok seviyorum” (K11).

“Türk müziğini tabi ki dinliyorum. Ebru Gündeş en sevdiğim. Sesini çok seviyorum. İbrahim Tatlıses’in de dinliyorum. Çok fazla Türkçe şarkı dinliyorum. Artık Arnavut şarkılarını bıraktım, daha çok Türkçe şarkılar dinliyorum. Çünkü Türkçe öğrenmek için de daha iyi oluyor böyle” (K15).

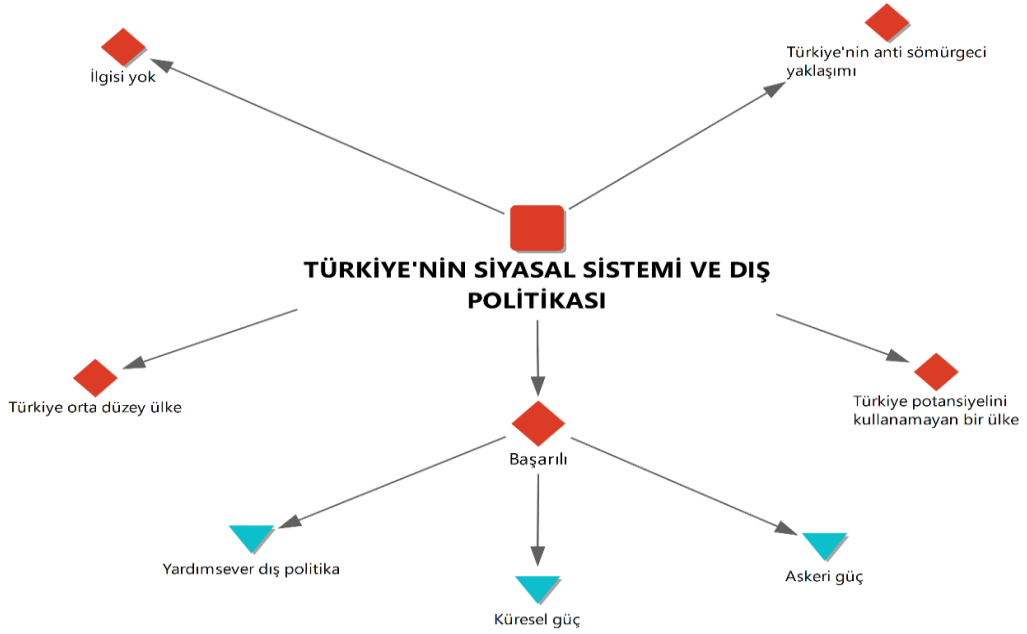
“Türk şarkılarını da Afganistan’dayken çok dinliyordum. Özellikle Mustafa Ceceli’yi çok seviyorum, dinliyorum. Afganistan’da çok dinliyorum ama buraya gelince artık sadece Türk şarkıları dinlemeye başladım. Burada sürekli Türk şarkıları dinleyerek Türkçemi daha da geliştirmek ve Türk halkıyla daha iyi konuşabilmek istiyorum. Buranın kültürünü de böylece öğrenmek istiyorum” (K16).

“Türkçe şarkılar da dinliyorum. Türkçe Rap dinliyorum. Ceza’yı seviyorum. Buraya gelmeden önce kendi ülkemizin şarkılarını dinliyordum şimdi Türkçe dinliyorum” (K24).

“Türkçe şarkılar dinliyorum. Tarkan ve Buray’ı çok seviyorum. Bu şarkıcıları zaten Kazakistan’dan beri dinliyorum” (K26).

5.2.4. Siyasal sisteme ve kamu politikalarına dair algılar

Bir ülkenin siyasal sistemi ve hükümetlerin gerçekleştirdiği kamu politikaları, bu ülkenin yumuşak güç kaynakları arasında yer alır. Şayet bir ülke güçlü bir siyasal sistem ve başta uluslararası ilişkiler, eğitim, sağlık, ulaşım ve güvenlik gibi alanlarda başarılı politikalara sahip olursa bu başarı başka ülkelerin vatandaşları tarafından takdir görecektir. Siyasal sistem, siyasal kurumlar ve kamu politikalarında başarıya ulaşan ülkelerin marka değeri artış gösterecektir. Zira bu ülkeler başkaları için model olabilecek potansiyele sahiptir. Örneğin özgürlüklerin önünü açan, paylaşımcı, insanı merkeze alan, adil, şeffaf ve demokratik bir siyasal düzen, bir ülkenin yumuşak güce sahip olmasını sağlayan unsurların başında gelir (Kalın, 2011: 5-23). Siyasal sistemin sağladığı özgürlük alanları, güçlü bir demokrasi, güçlü siyasal kurumlar ve çeşitli alanlarda ülke markasını güçlendirecek politikaların her biri kamu diplomasisi aracı olarak görülebilir. Zira bu araçların her biriyle başka ülkelerin vatandaşlarını etkilemek ya da cezbetmek mümkündür.

Şekil 5: Türkiye'nin Siyasal Sistemi ve Dış Politikasına Dair Algılar

Çalışmanın saha araştırması kapsamında katılımcılarla gerçekleştirilen görüşmelerde, Türkiye'nin siyasal sistemine ve dış politikasına dair olumlu görüşlerin varlığı dikkat çekmektedir. Katılımcıların geneli Türkiye'nin siyasal sistemi ve dış politikasına dair fikir sahibi olduğunu düşünmektedir. Türkiye'nin siyasal sistemi ve dış politikasını başarılı bulan katılımcıların dikkat çektiği 3 husus şu şekildedir: Türkiye'nin dış politikada yardıms sever bir perspektife sahip olması, küresel bir güç olması ve askeri gücünün yeterli seviyede olması. Katılımcıların bazıları, Türkiye'nin özellikle küresel bir güç olma konusunda önemli bir potansiyele sahip olduğunu ancak henüz bunu kullanamadığı şeklinde bir izlenime sahip olduğunu belirtmiştir. Türkiye'nin anti-sömürgeci dış politikasından memnuniyet duyduğunu belirtenler ve Türkiye'nin orta düzeyde bir ülke olduğunu, küresel bir güç iddiasını taşımadığını belirtenler de olmuştur.

"Türkiye'nin dış politikasını başarılı buluyorum ama Türkiye duygusal yaklaşımlarından dolayı bazı sıkıntılar yaşıyor. Mesela Türkiye sömüren bir ülke değil. O ülkenin gelişmesini, birlik olmasını isteyen bir ülke. Aslında olması gereken de bu ama bu yüzden bazı şeyleri kaybettiğini de düşünüyorum. Mesele şimdi örnek vermem gerekirse Afganistan'ı Amerika sömürdü. Oraya Amerika para harcadı ama Afganistan'da harcadığının daha fazlasını alıp çıktı. Ama Türkiye bir ülkeye para harcarsa daha fazlasını almıyor. Ben bu ülkeyi sömüreyim, bu ülkeden çıkarım olsun gibi bir düşüncesi yok Türkiye'nin. Genel olarak Türkiye'nin dış politikasını başarılı buluyorum. Başka ülkelerle arası iyi" (K1).

"Türkiye genelde küresel düşünüyor ve yerel hareket ediyor. Bu güzel bir şey. Yani siyaset olması gereken bir şey. Başka ülkelerle iyi geçinmeye çalışıyor. Bence Türkiye,

dünyada güzel bir yere gelebilir. Ama bunun için önce iç politikasını iyileştirmesi gerekiyor. Türkiye iç politikada güçlenirse daha sonra dünyada süper güç bile olabilir” (K5).

“Çok rahat şekilde söyleyebilirim ki Türkiye çok büyük ve güçlü bir ülkedir. Hatta Avrupa’daki büyük ülkelerden biridir bence” (K19).

“Türkiye çok güçlü bir ülke. Türk insanları kendi ülkelerine çok bağlılar ve çok vatanseverler. Türkiye dünyada sözü geçen ülkelerden sayılır ama ilerde daha güçlü bir ülke olabilir bence” (K22).

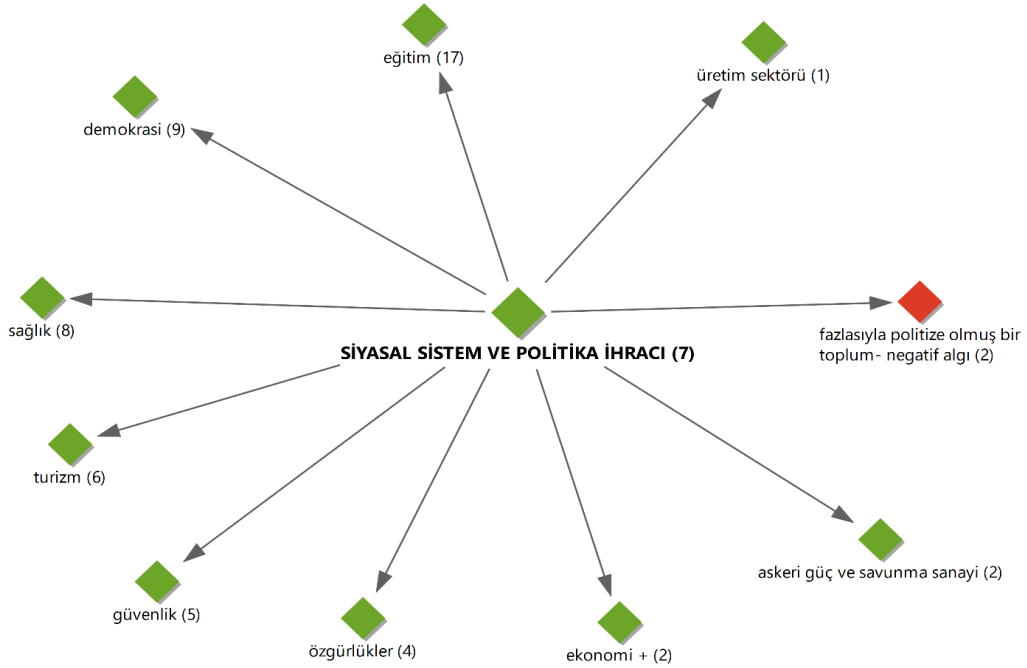
“Bence Türkiye orta düzeyde bir ülke. Asya ve Avrupa’nın ortasında. Çok fazla turist çeken bir ülke. Şimdi iyi bir ülke ama daha iyi bir ülke olabilir Türkiye. Çünkü geçiş noktası burası” (K27).

“Türkiye Asya ve Avrupa’nın ortasında bir ülke. Hem Avrupa’da güçlü ama Asya’da daha da güçlü. Hemen hemen her ülkeyle iyi anlaşıyor Türkiye. Örnek verebilirim. Rusya ve Ukrayna arasında savaş var. Türkiye hem Rusya’nın hem Ukrayna’nın yanında. Herkesle iyi anlaşıyor. Çok ileri seviyede politikası. Belki bazı ülkelerle sorunları olabilir ama ben Türkiye’nin dış politikasını çok beğeniyorum” (K29).

“Türkiye’yi çok iyi yerde görüyorum. Askeri sanayisi çok iyi. Ordusu çok güçlü. Hatta dünya genelindeki en güçlü ordulardan biri. Türkiye henüz dünyanın en güçlü ülkesi olmasa da ilerde o seviyelere gelebilir” (K3).

“Bize göre Türkiye’nin dış politikası gördüğümüz kadarıyla çok güzel. Hatta İslam ülkeleri arasında en güçlü olarak Türkiye’yi görüyoruz. Çok yardımseverler, Suriyelileri buraya getiriyorlar. Biz Endonezyalı olarak çok güzel ve olumlu bakıyoruz” (K2).

“Mesela Türkiye bizim Afganistan’a her zaman yardım ediyor, Türkiye’yi kardeş gibi görüyoruz. Afganistan’ın durumunu biliyorsunuz. Hala çok kötü. Ama Türkiye hala bize yardım gönderiyor. Yiyecek, içecek, her türlü yardım yapıyor ve bunu herkes biliyor Afganistan’da. Türkiye, dünyada güçlü bir ülke bence” (K19).

Şekil-6: Türkiye'nin Siyasal Sistem ve Politika İhracına Dair Potansiyel Kategoriler

Katılımcılar, tecrübeleri ya da araştırmaları neticesinde Türkiye'deki siyasal sisteme ve kamu politikalarına dair bazı fikirlere sahip olmuşlardır. Özellikle Türkiye'de beğendikleri politikaların, kendi ülkelerinde uygulama alanı bulmasından memnun olacaklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların 17'si, Türkiye'deki eğitim sistemini beğendiklerini ve ülkelerinde de böyle bir eğitim sisteminin olmasını istediklerini belirtmiştir. Katılımcılardan 9'u demokrasi konusunda, 8'i sağlık politikaları, 6'sı turizm politikasında, 5'i güvenlik konusunda ve 4'ü özgürlükler konusunda Türkiye'nin başarılı olduğunu ve bu politikaların Türkiye'den örnek alınarak kendi ülkelerinde gerçekleşmesini dilediklerini ifade etmişlerdir. Katılımcıların ülke profilleri göz önünde bulundurulduğunda, Türkiye'nin siyasal sistemine, siyasal kurumlarına, dış politikasına ve farklı alanlardaki hükümet politikalarına öykünerek bakılması, bunların kendi ülkeleri için idealize edilmesi daha anlaşılır olacaktır. Zira katılımcıların hiçbiri dünyanın ileri gelen demokratik ülkelerinden ya da kişi başına düşen milli gelirin yüksek olduğu, refah seviyesi yüksek ülkelere gelmediği görülecektir. Katılımcılarla yapılan görüşmeler, Türkiye'nin en azından bu tarz ülkeler için model olabilecek bazı yumuşak güç unsurlarına sahip olduğunu ortaya koymuştur.

“Burada hayat çok güvenli. Bunu çok sevdim. Benim ülkemde güvenlik çok iyi değil. Bir de Somali’de kadınlar pek bir şey yapmıyor. Ama burada kadınlar ve erkeklerin hiç farkı yok. Kadınlar da her işi yapabiliyor. Eşitler. Bunu Somali’de de görmek isterdim. Türkiye’de

özgürlükler de var. Eğitim sistemi de çok iyi buranın. Bunları kendi ülkemde görmek isterim” (K21).

“Benim elimde olsa Türkiye’deki her şeyi Afganistan’a götürmek istedim. En çok da eğitim sistemini, ekonomiyi isterdim” (K19).

“Sekülerizmi ve laikliği kendi ülkemde görmek isterdim. Çünkü din öznel bir şey ve insanların inancına saygı duyulmalı. Dini siyasete karıştırmak iyi bir şey değil. Kendi ülkemde din çok kötü kullanılıyor ve kadınlar bu durumdan çok kötü zarar görüyor. Türkiye’deki sekülerizmi ülkemde isterdim” (K5).

“Çad’a Türkiye’deki eğitim sistemini götürmek isterdim. Bu yüzden buraya geldik. Türkiye’den Çad’a eğitim sistemi de götüreceğiz” (K11).

“En çok özgürlük, demokrasi, eğitim ve sağlık konularını ülkemde görmek istiyorum. Mesela şimdi Taliban geldi ve kızlar Afganistan’da okuyamıyorlar. Ben özellikle de bunun için Türkiye’ye geldim. Buraya okuyup vatanıma geri döneyim ve oradaki kızlara, kadınlara yardımcı olayım istiyorum” (K22).

“Sağlık sistemini kendi ülkemde görmek isterdim. Bizde hasta olan insanların çoğu Türkiye’ye gelip tedavi olmak istiyor, burada iyileşiyor. O yüzden Kazakistan’dan buraya tıpçıların gelmesini ve eğitim almasını isterdim” (K4).

“Bir de Türkiye’de çok siyasi parti var. Bizde beş tane bile siyasi parti yoktur. Türkiye’deki siyasi partilerin sayısı kadar ülkemde siyasi parti olsun isterdim. Çünkü siyasi partilerin sayısı arttıkça fikirlerin sayısı da artar. Bu durum da ülkenin gelişmesine katkı sağlar. Demokrasi zenginleşir” (K4).

“Demokratik olarak iyi burası, siyasi fikirlerini insanlar özgürce söyleyebiliyor. Keşke bizim ülkemizde de bu olsa. Türkiye’nin bu yönünü kendi ülkemde isterdim” (K13).

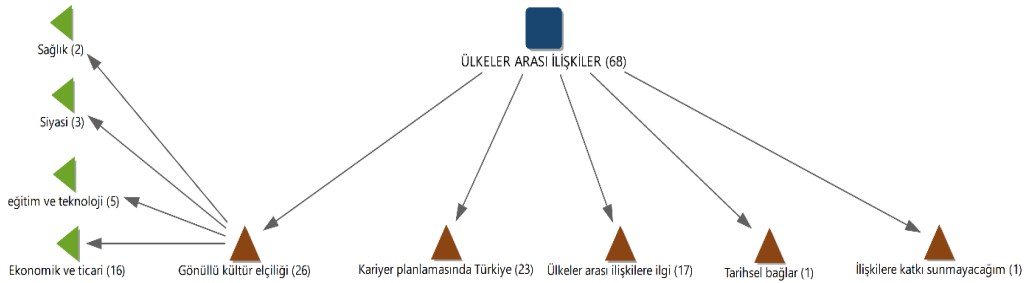
“Türkiye’de en beğendiğim şey demokrasidir. Çünkü Türkiye’de herkes özgür. İsteyen başörtüsü takıyor isteyen takmıyor. Bu konuda devlet sorun çıkarmıyor. Ama İran’da bu zorunlu” (K27).

5.2.5. Katılımcıların iki ülke arasındaki ilişkilere ilgisi ve gelecek planlamasında Türkiye’ye dair fikirleri

Öğrenci değişimi yoluyla gerçekleşen kamu diplomasisi faaliyetlerinde, uluslararası öğrencinin kendi ülkesi ile eğitim görmeye geldiği ev sahibi ülke arasındaki ilişkilere ilgi duyması beklenir. Öğrenci, eğitim aldığı ülkeden memnun ise bu iki ülke arasındaki ilişkilerin iyi olmasını diler ve hatta daha güçlü ilişkiler inşa edilmesinde inisiyatif almak isteyebilir. Zira değişim programlarının kamu diplomasisi boyutunda bu beklentiler özellikle ev sahibi ülke için hedeftir. Bu ülkeler için ev sahipliği yaptığı her bir uluslararası öğrenci kendisi için gönül elçisi potansiyeli taşımaktadır.

Kamu diplomasisinin bir alt kategorisi olan eğitim diplomasisiyle, uluslararası öğrencilerin beğenisini kazanmak, kariyer planlarında yer almak ya da ülkesinde dönen uluslararası öğrenciyle bir tür bağ kurmak suretiyle onu gönül elçisine dönüştürmek, ev sahibi ülkelerin amaçları arasında yer alır. Her ülke, ev sahipliği yaptığı uluslararası

öğrencinin o ülkede kalması halinde oraya katkı sağlamasını; ülkesine dönmesi durumunda ise toplum tarafından takdir görülecek bir pozisyonda olmasını arzu eder. Zira her iki durumda da kendi ülkesi kazanç sağlayacaktır. Birinci durumda uluslararası öğrenciye ev sahipliği yapan ülke, başka bir ülkenin yetişmiş insan kaynağını kendi ülkesine yarar sağlayacak şekilde kullanacaktır. İkinci durumda ise uluslararası öğrencinin kendi ülkesinde kazandığı başarıların altyapısını eğitim hayatında yer edinen ülke ve üniversite sağlayacaktır. Böylece bu ülkeye ve üniversitelerine insanların bakış açısı olumlu yönde olacaktır. Dahası, öğrencinin kendi çalışma alanında iyi yerlere gelmesi, eğitim aldığı ülkelerle işbirliği yapılmasının yolunu da açabilecektir. Uluslararası öğrencilerin gelecek planlamasına eğitim aldığı üniversiteye ve ülkeye yer vermesi, onlarla iletişimini sürdürme isteği iyi tasarlanmış bir kamu diplomasinin çıktıları olarak değerlendirilebilir.

Şekil 7: Katılımcıların Türkiye ile Kendi Ülkeleri Arasındaki İlişkilere İlgileri ve Gelecek Planlamalarında Türkiye

Katılımcılarla yapılan görüşmelerde 29 katılımcıdan yalnızca bir tanesinin kendi ülkesi ile Türkiye arasındaki ilişkilere katkı sunmayacağına dair görüş bildirdiğini göstermektedir. Bahsi geçen katılımcı, üniversite sonrasında hayatını kendi ülkesinde devam ettirmek istemediğinden dolayı böyle bir ifade kullanmıştır: Okulum bittikten sonra ben Kanada'ya gitmek istiyorum. O yüzden katkım olmayacak (K9).

Katılımcıların 17'si, Türkiye ile kendi ülkeleri arasındaki ilişkileri yakından takip ettiğini ve kendi ülkesi ile Türkiye arasındaki ilişkilerin güçlenmesine katkı sunmak istediğini ifade etmiştir. Kariyer planlamasında Türkiye'ye bir şekilde yer vereceğini belirtenlerin sayısı 23'tür. Burada bahsi geçen katılımcılar genellikle üniversite eğitimi sonrasında ülkelerinde döndükten sonra Türkiye'yle işbirliği yapabilecek şirketlerde çalışmayı ya da bu kapsamda hizmet verecek bir şirket kurmayı hedeflediklerini belirtmiştir. Bunun yanı sıra kariyerine Türkiye'de devam etmek istediğini ifade eden katılımcılar da olmuştur. 29 katılımcının 26'sı ülkelerine dönmeleri durumunda Türkiye ile ilişkilerini ekonomik ve ticari, eğitim ve teknoloji, siyasi ya da sağlık politikaları alanında devam ettirmek istediklerini ifade etmiştir.

"Bildiyim kadarıyla Turan politikası var. Kazakistan, Türkiye ve diğer Türk milletlerinin birlikte olması isteniyor. Bunu biliyorum. Bundan dolayı ilişkiler çok iyi" (K7).

“Fas ve Türkiye ilişkileri iyi. İki ülke çok şey paylaşıyor. Mesela Türkiye’den Fas’a kıyafet falan gidiyor. Bizden Türkiye gelen şeyler var. Ticaret iyi” (K23).

“Nijer’le Türkiye ilişkileri gerçekten çok iyi. Birkaç ay önce Nijer Türkiye’den drone uçaklar aldı. Daha da alıyor zaten. Ben de ilerde çok fazla siyasetle ilgilenmem ama kendi işimi kurmak isterim. Türkiye’yle ihracat yapmak isterim. İki ülkenin ticaretini geliştirmek isterim. Mesela burada daha ucuza alınan şeyler, orada bulunmayan şeyleri Nijer’e götüreceğim. Mesela örnek vereyim. Nijer’deyken çilek hiç görmedim. Çok çok az miktarda. O yüzden çilek götürebilirim. Burada da tropikal meyveler yok. Mesela Nijer’de ceviz çok ucuz. Buraya getirip ceviz satabilirim. İthalat- ihracat yapmak isterim ilerde bu iki ülke arasında. Hatta yakında başlamayı düşünüyorum” (K29).

“Benim kariyer planlamam, ülkemdeki TÜBİTAK benzeri bir kurum var, orada çalışmak istiyorum. Hem de burada büyük bir fırsat buldum. Nano-teknoloji araştırma merkezinde bana fırsat verdiler ve orada çalışıyorum. Orada sektör çok büyük bir sektör ve Endonezya’daki sektör buradaki kadar gelişmiş değildir. O yüzden Endonezya’da buradaki gibi nano-teknoloji araştırma merkezi kurmak istiyorum. Hem de Türkiye’yle bağlantılı bir merkez olmasını istiyorum” (K2).

“Okul bittikten sonra Türkiye’de fizyoterapist olarak çalışmak ve burada yaşamak istiyorum” (K10).

“İlerde Türkiye ya da Çad’da işletme açmak istiyorum” (K11).

“İlerde doktor olduğumda burada kalırsam daha iyi olur benim için ama Filistin’e gidersem de burayla ilişkim asla son bulmayacak. Her zaman geleceğim Türkiye’ye” (K18).

“İlerde ticaret yaparsam ve şansım olursa Türklerle ortak iş yapmak isterim. Türkiye ve Kazakistan’ın yakın olması için çaba gösteririm. Mesela bizim ülkemizde Kazak- Türk liseleri var. Orada da çalışabilirim iyi ücret verirlerse. Böylece iki ülke ilişkilerine katkı olur. Kazakistan’dan Türkiye’ye öğrenci de getirebilirim ilerde” (K20).

Gerçekleştirilen mülakatlarda genel olarak katılımcıların Türkiye’ye dair olumlu tecrübelerle sahip olduğu ve Türkiye’ye dair sempati düzeylerinin yüksek olduğu görülmüştür. Bu durum, Maxqda 2020 paket programıyla katılımcıların yanıtlarıyla oluşturulan kelime bulutuna da yansımıştır. Katılımcıların en çok kullandığı ifadelerin belirlenmesi yoluyla Maxqda programı tarafından oluşturulan kelime bulutu, Türkiye’nin yumuşak güç kaynaklarına dair ipuçları vermesi bakımından da dikkate değer bir bakış açısı sunmaktadır.

Şekil-8: Derinlemesine Mülakatlar Sonucu Oluşan Kelime Bulutu

6. Sonuç

Öğrenci değişim programları ya da eğitimde uluslararasılaşma politikaları, hem uluslararası öğrenciler hem de bu öğrencilere ev sahipliği yapan ülkeler için bir tür kazan-kazan işbirliğidir. Öğrencinin akademik başarısına olan katkısı, farklı kültürleri tanınması ya da bir yabancı dil öğrenmesi gibi avantajlarının yanı sıra öğrenci değişim programları ya da eğitimde uluslararasılaşma politikaları sayesinde kamu diplomasisi alanı da açılır. Uluslararası öğrenci, eğitim için geldiği ülkede kendi ülkesinin bir tür temsilcisi gibi görülür. O öğrencinin karakteristik özellikleri, ülke ile özdeşleştirilir. Dolayısıyla öğrencinin çalışkanlığı, dürüstlüğü, arkadaşlık ilişkileri gibi özellikleri kendi ülkesine sempati kazandırmasını sağlayacaktır. Öte yandan öğrenci, kendi kültürünü tanıtmaya imkânına da sahip olacaktır.

Öğrenci değişim programları ya da eğitimde uluslararasılaşma politikaları kapsamında öğrenciye ev sahipliği yapan ülke ve üniversite, uluslararası öğrenciyi etkileme konusunda daha geniş imkânlarla sahiptir. Uluslararası öğrencilere kaliteli bir eğitim vermenin yanı sıra kendi dilini ve kültürünü öğretme gibi yumuşak güç kaynaklarını güçlendirme imkânına da sahiptir. Türkiye'deki birçok üniversite gibi SCÜ de günden güne çok daha fazla sayıda uluslararası öğrenciye ev sahipliği yaparken Türkiye'nin kamu diplomasisi faaliyetlerine de

katkı sunmaktadır. Bu katkı düzeyini ortaya koymak için yapılan bu çalışmanın saha araştırması kısmında 29 katılımcı ile yapılan görüşmelere göre şu tespitlere ulaşılmıştır:

- Katılımcıların ekseriyetinin Türkiye'de eğitim görmeyi tercih etmesinde Türk dizi ve filmlerinin etkisinin, Türkiye ile olan tarihsel ve kültürel bağların ve Türkiye'deki eğitim sisteminin kaliteli olduğuna dair araştırmalarının etkisi olmuştur.
- Katılımcıların geneli, Türkiye'ye geldikten sonra Türk insanının misafirperver ve yardımsever olmasından büyük hoşnutluk duydukları görülmüştür. Türkiye'ye dair tecrübe edilmiş algılar; Türkiye'nin güzel bir ülke olduğu, kendi kültürleriyle benzerliklerinden dolayı yabancılaşma çekmedikleri, Türkiye'nin güçlü bir kültürü olduğu ve bundan katılımcıların etkilendikleri, dini yakınlığın Türkiye sempatisini artırdığı ve kültürel yakınlaşmayı sağladığı yönündedir.
- Katılımcılar, Türkiye'de aldıkları eğitimden memnun olduklarını belirtmiştir. Türkiye'deki bilim düzeyi ve teknolojik altyapıyı da genel olarak yeterli bulmaktadırlar. Öte yandan katılımcıların bir bölümü, Türkiye'nin bu konularda daha yüksek bir potansiyele sahip olduğunu ancak bu potansiyeli kullanma konusunda yeterli olmadığını belirtmiştir.
- Katılımcıların SCÜ'ye, Sivas'a ve Türkiye'ye uyum süreçlerinde en önemli destekçilerinin TÖMER sürecindeki hocalarının olduğu görülmüştür. Katılımcılar TÖMER sürecinde çeşitli etkinlik ve gezilerle Türkiye'nin kültürünü, Sivas'ın tarihi ve turistik yerlerini gezdiğini ve bundan memnun olduklarını belirtmiştir. Ancak TÖMER sonrasında yapılan faaliyetlerin yeterli olmadığına da dikkat çekmişlerdir. Bu manada SCÜ'nün uluslararası öğrencilere yönelik TÖMER sonrası süreç için çeşitli alanlarda programlar hazırlaması gerekliliği ortaya çıkmaktadır.
- Katılımcıların henüz Türkiye'ye gelmeden, bu ülke hakkında fikirlerini büyük ölçüde Türk dizi ve filmlerinin şekillendirdiği tespit edilmiştir. Hatta katılımcıların önemli bir kısmını Türkiye'de okumaya motive eden temel faktörün, Türk dizi ve filmlerinin etkisiyle gerçekleştiği tespit edilmiştir. Katılımcılardan bir kısmı Türkçe dilini henüz kendi ülkelerinde yaşarlarken izledikleri Türk dizileri ve filmleri sayesinde öğrendiğini ifade etmiştir.
- Katılımcıların Türk dış politikasına dair bakış açısı genel itibarı ile olumlu yöndedir. Türkiye'nin küresel güç olma potansiyeline dikkat çeken katılımcılar, ayrıca Türkiye'nin askeri gücüne, başka ülkelere yaptığı yardımlara ve savunma sanayindeki gelişmelere de dikkat çekerek Türkiye'nin başarılarından etkilendiklerini ifade etmiştir.
- Katılımcılar, Türkiye'nin siyasal kurumları ve politikaları açısından özellikle eğitim sistemi, demokrasi, sağlık kurumları ve sağlık politikaları, turizm politikaları, güvenlik ve özgürlükleri ön plana çıkmıştır.
- Katılımcıların, kendi ülkeleri ile Türkiye arasındaki ilişkileri yakından takip ettiği tespit edilmiştir. 29 katılımcının 26'sı, mezuniyet sonrasında Türkiye ile kendi ülkeleri arasındaki ilişkilere katkı sunmak istediğini ifade etmiştir. Bu katılımcıların ekseriyetinin, Türkiye'nin gönüllü elçisi olacağı yapılan görüşmelerde açıkça görülmüştür.

Bütün bu bulgu ve tespitler, SCÜ'nün uluslararası öğrenci politikasıyla Türkiye'nin kamu diplomasisine olumlu yönde katkılar sağladığını ancak zamanla bu katkının çok daha ileri seviyelere ulaşacağını göstermektedir. Öte yandan çalışmanın saha araştırması kısmında SCÜ'yü eğitim almak için seçen öğrencilerin dünyanın gelişmiş demokratik ülkelerinden değil de daha çok Ortadoğu, Afrika, Asya gibi bölgelerdeki gelişmekte olan ya da gelişmemiş diye tabi edilen ülkelerden olduğu görülmektedir. Türkiye, sahip olduğu siyasal kurumlar, eğitimden sağlık alanına ve ticarete kadar geniş yelpazedeki politikalarına kadar bu ülkelere model olabilecek bir potansiyele sahiptir. SCÜ örneğinde olduğu gibi, uluslararası öğrenciler başta olmak üzere farklı kamu diplomasisi aktörleri ve araçlarıyla Türkiye'nin etkili bir kamu diplomasisi ile dünya üzerinde iddialı ülkeler arasında girebilmesi mümkün olabilecektir. Dolayısıyla Türkiye'nin başta eğitim diplomasisi olmak üzere kamu diplomasisi alanındaki çalışmalarına kesintisiz devam etmesi gerekir. SCÜ de bu çalışmalara olumlu katkılar sunmak adına daha fazla sayıda nitelikli uluslararası öğrenciye ev sahipliği yapmayı sürdürmelidir.

Destek Beyanı

Bu çalışmanın finansmanı yoktur.

Çıkar Beyanı

Bu makalede herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Kaynakça

Carr, E. H. (1964). *The twenty years' crisis, 1919-1939: An introduction to the study of international relations*. New York: Harper & Row.

Creswell, J. W. (2013). *Nitel araştırma yöntemleri*. (Mesut Bütün ve Selçuk Beşir Demir, 3. Baskıdan Çev. Ed.). Ankara: Siyasal Kitabevi.

Cull, N. J. ve Jimenez F. J. R. (2015). Introduction: Soft power, public diplomacy and democratization. F. J. R. Jimenez, L. D. Gomez-Escalonilla ve N. Cull (Ed.) *Us public diplomacy and democratization in spain* içinde (s.1-14) New York: Palgrave Macmillan.

Cull, N. J. (2009). *Public diplomacy: lessons from the past*. Los Angeles: Figueroa Press.

Çiçek, A. (2015). *Kamu diplomasisi ve tika örneği* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Erciyes Üniversitesi.

Efegil, E. (2012). Kamu diplomasisine ilişkin görüşler ve Türk dış politikasının durumu. A. Özkan ve T. E. Öztürk (Ed.) *Kamu diplomasisi* içinde (s.161-175). İstanbul: TASAM Yayınları.

Ejder, A. (2019). *Türk kamu diplomasisi bağlamında Türkiye bursları örneği* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi].Yalova Üniversitesi.

International Student Mobility Report (2021). https://timeassociation.org/wp-content/uploads/2021/10/TIME_Association_International_Mobility_Report.pdf adresinden 20 Kasım 2022 tarihinde alınmıştır.

Kalın, İ. (2011). Soft power and public diplomacy in Turkey. *Perceptions*, 16(3), 5-23.

Kalın, İ. (2012). Türk dış politikası ve kamu diplomasisi, A. Özkan ve T. E. Öztürk (Ed.) *Kamu diplomasisi* içinde (s.145-160). İstanbul: TASAM Yayınları.

Leonard, M., Smewing, C. ve Stead, C. (2002) *Public diplomacy*. London UK: Foreign Policy Centre.

Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*, 2. Edition, Thousand Oaks CA: SAGE.

Özel, M. (201). *Kamu diplomasisi türü olarak eğitim diplomasisi bağlamında erasmus+ değişim programı* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Kocaeli Üniversitesi.

Rugh, W. A. (2004). Intorduction. W. Rugh (Ed.) *Engaging the arabs and islamic worlds through public diplomacy*. Washington: The Public Diplomacy Council.

Saban, A. ve Ersoy, A. (2016). *Eğitimde nitel araştırma desenleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Sancar, G. A. (2012). *Kamu diplomasisi ve uluslararası halkla ilişkiler*. İstanbul: Beta Yayınları.

SCÜ Uluslararası Öğrenci Sayısı (2022). <https://www.cumhuriyet.edu.tr/ogrenci/ogrenci-sayilari> adresinden 22 Kasım 2022 tarihinde alınmıştır.

SCÜ Uluslararası Öğrenciler Birimi Koordinatörlüğü (2022). <http://iso.cumhuriyet.edu.tr/9-uluslararasi-ogrenciler-birimi-koordinatordlugu> adresinden 22 Kasım 2022 tarihinde alınmıştır.

Snow, N. (2009). Rethinking public diplomacy. N. Snow ve P. M. Taylor (Ed.) *Routledge handbook of public diplomacy*. New York: Routledge.

Solleh, F. M. (2015). Gastrodiplomacy as a soft power tool to enhance nation brand. *Journal of Media and Information Warfare*, 7, 161-199.

UNESCO Institute for Statistics (2022). "International (or internationally mobile) students" maddesi, <http://www.uis.unesco.org/Pages/Glossary.aspx> adresinden 20 Kasım 2022 tarihinde alınmıştır.

Türkiye Bursları (2022). www.turkiyeburslari.gov.tr/hakkimizda adresinden 22 Kasım 2022 tarihinde alınmıştır.

Yükseköğretimde Hedef Odaklı Uluslararasılaşma (2021). www.yok.gov.tr/Documents/Yayinlar/Yayinlarimiz/2021/yuksekogretimde-hedef-odakli-uluslararasilasma.pdf adresinden 22 Kasım 2022 tarihinde alınmıştır.

Yükseköğretimde Uluslararasılaşma Strateji Belgesi (2017). www.yok.gov.tr/Documents/AnaSayfa/Yuksekogretimde_Uluslararasilasma_Strateji_Belgesi_2018_2022.pdf adresinden 20 Kasım 2022 tarihinde alınmıştır.